ajuriqsuiji guutiup nunaqutinga

aaqqigutiuvuq!

ujjirusukpiit jiisusi uqalaurmat isulinninga tikittunnannginninganik kisiani guutiup nunanga uqausiulauqtillugu nunarjuarmiunut tautuktiuluni?

"amaruq najuutiniarmijuq agnearmit... aanniqsijjaangittut suraijjaanatillu qaqqalimaanni, nunarjuaq qaujimaniqatsiarniaqtuq jialuup taimaatsainnaq imaq tariuq qaanganiittuq." (aisaia 11:6,9)

uumunga

Bob Thiel, Ph.D.

ajuriqsuiji guutiup nunaqutinga
aaqqigutiuvuq!

uumunga Bob Thiel, Ph.D.

Copyright ©2016/2017/2018/2019/2022/2025/2026 by Nazarene Books. Edition 3.0. Booklet produced for the *Continuing* Church of God and Successors, a corporation sole. P.O. Box 109, Grover Beach, California, 93483, U.S.A. ISBN: 978-1-63660-113-7.

qanuimmat inuit akaunngiliurutiminik aaqqiksijunnanngilat?

qaujimaviit sivulliqpaat kingulliqpaallu paippaaqutiit takutsautittijut jiisusi uqausirilauqtanginnik pijjutiqaqtut ajuriqsuinirmik nunatsiap nunangata guutiup?

qaujimaviit guutiup nunanga pijjutaulluatalaurmat apostolonut ammalu taikkununga sivullirnut malilauqtunut?

nunanga guutiup inuuvaa jiisusiup? nunanga guutiup jiisusu inuusiqaqpa uvattinnik maanna? guutiup nunanga sivuniksattinni pillattaanguvaa? ukpiriniaqpiuk paippaaqutiit ilisaijjutingit?

kisuungmat nunagijaujuq? kisuungmat guutiup nunanga? kisunik paippaaqutiit ilinniaqtittivakpat? kisunik tuksiarvituqait ilinniaqtittilauqpat?

ujjirusukpiit isulinninga tikittunnanngininganik kisiani guutiup nunanga uqausiulauqtillugu nunarjualimaamut tautuktiuluni?

ajjinnguaq qaanganiittuq takutittijuq agneamik nallangajumik amarurmik sanajaunikumik Burdine Printing and Graphics-kunnut. ajjinnguaq tunuaniittuq ilagijauvuq tuksiarviup guutiup igluqutaani Jerusalem-mi ajjiliuqtaulauqsimajuq 2013-mi luuktaaq Bob Thiel-mut.

ilulingit

1. inutuinnait aaqqigutiksaqaqpaat? makpiqtugaq 4

2. kisumik ajuriqsuujjilauqpa jiisusi? makpiqtugaq 10

3. guutiup nunanga qaujimajaulauqpa nutaunngittumi? makpiqtugaq 22

4. apostolo ilisailauqpat ajuriqsuijinik nunarjuaq? makpiqtugaq 29

5. pivviujut silataani nutaap testament ilisaijjutaujut nunanga guutiup. makpiqtugaq 40

6. guriiku-qaliujait tuksiarvingit ilisaivut nunarjuaq pimmariuninganik, kisiani... makpiqtugaq 63

7. qanuimmat guutiup nunaqutinga? makpiqtugaq 71

qaujigiarviksaq **makpiqtugaq 80**

qaujimajarialik: taanna uqalimaagaq tukiliuqtausimajuq qallunaatituungajunit artificial intelligence-mut, taimainninganut ilangit uqausiit atangiinngituinnarialiit sivullirmit, kisiani qanigijaksauvut. qallunaatituungajut atuinnaujut akiqanngiłłutik qaritaujakkut uvani www.ccog.org.

1. inutuinnait aaqqigutiksaqaqpaat?

nunarjuaq amisunik akaunngiliurutiqaqpuq.

amisut inuit kaaktut. amisut inuit aksuruqtitaujut. amisut inuit ajuqsaqtut. amisut nunalirjuat akiliksaqarjuaqput. nutaqqat, najjiarijaunngittullu, pittiaqtauqattanngilat. iijagaqtaarunnanngittut aanniat isumaaluutauvut amisunut luuktaanut. angijut sanavviit nunalipaujait aniqsaaqtugaq suruqsimaluarmat qanuinngittiarunnaillilluni. ajjigiinngittut gavamalirijit unatarasukput. kappiasaarijut suli saqqippallianginnaqput.

nunarjuarmi sivuliqtiit aaqqiksijunnaqpat akaunngiliurutaujunik inungnut saanngajaujunik?

unuqtut isumajut taimanna.

nutaaq nunarjualimaami katimajjutiksat

sitipiri 25, 2015-mi, uqallakaallalauqtillugu vatican-kut Pope vuraansis, 193-ngujut nunalirjuat nunarjuarmi katujjiqatigiinut (UN) nirualauqput atuliqtittijumallutik "17-nik kajusiinnarunnaqtunik pivallianirmut turaagaksanik" ilaannikkut taijauvakłuni nutaaq *nunarjualimaami piliriaksaq*. uvvaukua nunarjuarmi katujjiqatigiit 17-ngujut turaagangit:

> turaagaq 1. nuqqaqtillugu ajuqsarniq qanuittutuinnattianik nanituinnaq
>
> turaagaq 2. kaaqattarunniiqtittiniq, niqiksaqattiarniq amma niqittiavaliriniq amma piruqsiivallianiq kajusiinnarunnaqtunik piruqsiinirmik
>
> turaagaq 3. inuusiqattiaraluariaksanginnit saqqijaaqtittilutiglu qanuinngittiangningnit kikkulimaat qanutuinnaq ukiuliit
>
> turaaganga 4. nalunaiqsinirmit ilaliujjinirmit ajjigiititsinirmillu piujumit ilinniarnirmit saqqijaaqtitsinirmillu inuusilimaamut ilinniarnirmit piviqarniujunit iluunnanginnut

turaagaq 5. tikiutilugu arnait/angutit nalimugiiktitauningit pijunnarniqtaaqtillugillu arnalimaat niviaqsaallu

turaagaq 6. nalunaiqsinirmit atuinnauninginnit kajusiinnarunnaqtunillu aulatsinirmit imirmit salumanirmillu iluunnanginnut

turaaganga 7. nalunaiqsinirmit atuinnaqarnirmit akituluanngittunit, tatigijatsaujunit, kajusiinnarunnaqtunit maannalisarnillu uummaqqutinit iluunnanginnut

turaagaq 8. saqqijaaqtitsiniq kajusiniqatsiaqtumik, ilagiliujjisimajumik kajusiinnarunnaqtumiglu kiinaujaliurasungnirmut piruqpallianirmik, atangiqtumik ammalu pivalliattiaqtumik iqqanaijaaqarnirmik ammalu iqqanaijattiarniq kikkulimaanut

turaagaq 9. sanalutik makimattiarunnaqtunik aulajunnautinik, ujjirijauliqtillugu ilaliujjisimaniq amma kajusiinnarunnaqtunik sanavvingni amma nutaanik saqqittivallianiq

turaagaq 10. mikigligiaqtittiniq ajjigiiktittinnginnirmik iluani amma nunalirjuani

turaagaq 11. nunalipaujait inuillu nunalingit ilaliujjisimalutik, attarnanngillutik, makimajunnarlutik amma kajusiinnarunnarlutik

turaagaq 12. qaujimagiarlugit kajusiinnarunnaqtunik atuqattarniq amma sanajauvalliajut aaqqiksimaningit

turaagaq 13. tuavinnaqtukkut pilirilutik silaup asijjiqpallianinga nuqqaqtinnasuglugu aktuiningillu

turaagaq 14. piuqsuarniq amma atuttiarniq tariurmiutanik, tariurnik amma imarmiutanik kajusiinnarunnaqtunik pivalliatittinirmut

turaagaq 15. sapujjiniq, utiqtittiniq amma saqqijaaqtittiniq kajusiinnarunnaqtunik aturnirmik nunami uumajut

najugaqarvinginnik, aulattittiarniq napaaqtunik, unatarlugu désertification, nuqqaqtittilunilu utiqtittilunilu nunamik suraktirivallianirmik amma nuqqaqtittiluni uumajut ajjigiingiarjunningit nunguppallianinginnik

turaagaq 16. saqqijaaqtitsinirmit saimanirmit ilaliujjisimanirmillu inuuqatigiinit kajusiinnarunnaqtunit pivalliatitsinirmit, atuinnautitsinirmit maligalirinirmit iluunnanginnut sananirmillu atuutiqatsiaqtunit, tatigijaujunnaqtunit ilaliujjisimajunillu pilirivvinnit naukkulimaaq

turaagaq 17. sanngiktigiarlugit atuliqtitauningit amma uummariarlugu nunarjualimaami piliriqatigiingniq kajusiinnarunnaqtunik pivalliatittinirmut

taanna katimajjutiksaq atuliqtitauttiarialik 2030 tikisimaliqpat taijaungmijuq *2030 katimajjutiksat kajusiinnarunnaqtunik pivalliatittinirmut*. turaagaqaqtuq aaqqigutiunasukłutik akaunngiliurutaujunik inungnut maligatigut, ilinniarnikkut, amma nunarjualimaami amma ukpirniliriqatigiinngittunut. amisut turaagangit piugaluaqtillugit, ilangit pilirijjusingit turaagangillu piunngittut (cf. genesis 3:5). taanna katimajjutiksaq, ammattauq, malittialaurmijuq Pope vuraansis *lautato si* titiralauqtanganik. Pope liu XIV uqausiqalaurmijuq ikajuqtuilluni taassuminga 2030−mut katimajjutiksanik.

"nutaaq nunarjualimaami piliriaksaq" taijaujunnaqpuq "nutaaq iksirarjuakkut piliriaksanga" uqausiq "iksirarjuaq" tukiqarmat "nunarjualimaami." Pope vuraansis taiguilauqpuq tiguarnirmik tavvani katimajjutiksani "pimmariujuq niriungniqattiarnirmut."

kinguniagut silarjuarmiut katujjiqatigiingita angiqatigiigutinga, katimajuqalauqpuq piurismi tisipiri 2015-mi (taijaullattaaqłuni *21-giliqtangani katimarjuarniq ilagijaujunut nunarjuarmi katujjiqatigiinut pilirijjutauniaqtumut angiqatigiigutimut silaup asijjiqpallianinganut*). Pope vuraansis upigusulaurmijuq nunarjualimaami angiqatigiigutaujumik uqaujjillunilu nunalirjuanik "ujjiqsuttiarlutik maliqullugit aqqutigijauniaqtumik, ammalu atausiuqatigiittiarlutik."

tamarmikasak nunalirjuat nunarjuami angiqatiqalauqput piurismi angiqatigiigutausimajunik, taakkualu pituinnaunngittunik avatimut turaarijaqaqłutik kiinaujatigullu piliriaqallarigumallutik. (taissumani mialigakkut angajuqqaanga paak uupama atiliulauqsimavuq titiraqsimajumik piliriaqallarigumalluni amialikamiut tamatumunga 2016−mi, kisiani 2017−mi, amialikamiut angajuqqaangat taanut trump uqalauqpuq amialigait angijjaannginninginnik angiqatigiigutausimajumik piurismut angiqatigiigutausimajumik piiqsillutiglu amialikamiunik. tamanna nunarjualimaami naammaksarunniiqtittilauqpuq ikajuqsimallunilu inutuuliqtittilluni amialikamiut tariup akiani asinginniglu nunarjualimaami.) Pope vuraansis uqalauqpuq inutuinnait "katakpallianiaqput" asijjiqsinngituaqpata silaup asijjiqpallianinganut.

kinatuinnaq aniqsaaqturumanngikkaluaqtillugu surunaqtumik, kaagumanngitillugu, ajuqsalirumanngitillugu, ulurianaqtumiititaujumanngitillugu, asingillu, inuit pinasuaqtangit tikiutinasuglugit turaagarijaujut nunarjuarmi katujjiqatigiinut 2030-mut katimajjutiksanut amma/uvvaluunniit piurismi angiqatigiigutinut aaqqigutauniaqpat akaunngiliurutaujunik inungnut saanngajaujunik?

qanuiliuqattaqsimaningit nunarjuarmi katujjiqatigiit

nunarjuami katujjiqatigiit saqqitaulauqsimavut utupiri 24, 1945-mi, unatavigjuaqtuqalauqtillugu aippangani, taimaittukkannirmik akaunngiliurutiqakkanniqunagu amma sailinirmik saqqijaaqtittikkannirasukłutik nunarjuami. pigialisaaqtillugit, silarjuarmiut katujjiqatigiingit 51-nik ilagijaujuqalauqpuq; maanna 193-nguliqput.

100-nginniiłłutik, tausanginniinngippata, akaunngiliurutitaqaqattaqsimavuq nunarjualimaami taimanngat nunarjuami katujjiqatigiit saqqilauqtillugit, kisiani suli pitaqalaunngilaq uqausiujunnaqtumik pingajugiliqtanganik nunarjuami unatavigjuarnirmik.

ilangit ukpirusukput nunarjuarmi piliriqatigiinniq suurlu nunarjuarmi katimajirjuat saqqijaaqtikkannirasuktangit, ilaqarluni ukpirniliriqatigiinngittunik amma ukpirnilirijunik piliriaksanik Pope liu XIV

amma unuqtut asingit ukpirnilirijit ajauqtuinasuktangit, sailinirmik amma ajuqsarunniiqtittinirmik.

taimaikkaluaqtillugu, piliriariqattaqsimajangit nunarjuarmi katujjiqatigiit taimailiurasuktillugit piuqattaqsimanngilat. qaakkanniagut amisunut unataqtuksanut akaunngiliurutaujunut taimanngat nunarjuami katujjiqatigiit saqqilauqtillugit, miliagasaaluit kaaktut, qimaasimajut, amma/uvvaluunniit ajuqsarjuaqtut.

arraagugasaaluit aniguqsimaliqtut, nunarjuami katujjiqatigiit atuliqtittivallialilauqsimavut *arraagurjuamut pivallianirmut turaaganginnik*. 8-nik "pivallianirmut turaagaqalauqput", kisiani tamanna kajusijunnalaunngilaq, malikługit nunarjuarmi katujjiqatigiit. taimaimmat, 2015-mi, taijaujut "17-ngujut kajusiinnarunnaqtunik pivallianirmut turaagait" atuliqtaulauqput. ilangit niriungniqattiaqtut. ilangit isumanarasugijaullutik.

isumatuinnarniq pijjutigillugu, mai 6, 2016-mi, Pope vuraansis uqalauqsimavuq sinnaktuumajaqarniraqłuni nagligusuttiarnirmik tariup akianimiutanik tuksiarviup ikajurunnarajaqtanganik taikunga nunaqjuamut tikinnasuglugu. kisiani, iksirarjuap sinnaktuumajanga kappianaqtummariulirniaqpuq (cf. Revelation 18).

piliriqatigiigunnatuinnarialiit kajusittiarlutiklu, kisiani...

miuriam uipstuup uqausiit tukingit uqaqsimajut utopia "tautunnguaqtaulluni iniujuq gavamakkut, maligait, ammalu inuuqatigiit qanuilinganingit piujummariullutik." paippaaqutiit ilisaivut inutuinnait akaunngiliurutiminik aaqqiksijunnannginninginnik inutuulutik:

> [23] jialu, qaujimavunga inuup iliqqusinga imminiinngimmat; inuup pisugunnangimmat imminik tukimuattittiluni. (jiurimia 10:23, NKJV kisiani asiagut nalunaiqtausimakpat)

paippaaqutiit ilisaivut nunarjualimaami piliriqatigiingniq kajusijjaannginninganik:

> [16] suraktiriniq amma aksururnaqtuqsiurniq aqqutinginniipput; [17] saimanirmut aqqutiksamik qaujimanngitangit. [18] guutimik kappiasunngittut ijinginni. (Romans 3:16-18)

suli, amisut inuit pilirivalliavut tautuqquuqtaminik tautunnguaqtaminik inuusiqarnirmik ilaannikkullu ukpirnilirinirmik ilautittinasukpaktut. kisiani tamarmikasak maligumajuqanngilaq atausituamut guutimut. imannaunngilaq, pivallianiqtaqajjaanngilaq naliangnutuinnaq nunarjuarmi katujjiqatigiinut uvvaluunniit vatican-kut turaarijanginnut. pitaqarniaqpuq ilanginnik (amisullu turaarijaujut piujut), ammaluttauq ilangit utiriarutit.

taimali, immaqaalu angijumik akaunngiliurutiqalauqtillugit, taimaittumik nunarjualimaami saimanirmut angiqatigiigutaujumik angirutauniaqpuq nalunaiqtaulunilu (taaniul 9:27). taimaippat, amisut sulinngittunik ukpirusulirniaqput inuit saqqitittiniarninginnik sailiniqsamik amma isumanarniqsaujumik inuuqatigiingnirmik.

unuqtut kanngusuktitauniaqput nunarjualimaami 'isumagijaujunut pivallianirijaujunut' (cf. Ezekiel 13:10) ammaluttauq ajjigiinngittunut nalunaikkutarnut kamanaqtunullu (2 Thessalonika 2:9-12). kisiani paippaaqutiit uqaqsimavut saimaniq akuniujjaanngittuq (taaniul 9:27; 11:31-44), sivuliqtiit uqaraluaqtillugit (1 Thessalonika 5:3; aisaia 59:8).

isumagijaujuq, jiisusiup asiagut (cf. jaan 15:5; maatiu 24:21-22), inutuinnait isumannguaIiurunnarmata maanna 'maanna piunngittukkut ukiurijaujumi' sulinngittuq ajuriqsuiji (galatia 1:3-10).

inutuinnait inutuulutik saqqittijunnangittiammarikpata isumannguanik, qanuittutuinnarmik isumannguamik ajurnanngilaq?

ii.

guutiup nunanga nunarjuattinni amma, uattiarukkanniq, tauvungalimaaq, piuniqsammariulirluni.

2. kisumik ajuriqsuujjilauqpa jiisusi?

paippaaqutiit ilisaivut isumagijaujut inuuqatigiit, taijaujut guutiup nunanga, inangiiniarmata inuit gavamanginnik (taaniul 2:44; Revelation 11:15; 19:1-21).

jiisusi inulimaanut pilirisigiaqtillugu, pigialauqsimavuq ajuriqsiujjilluni ***ajuriqsuijiunirmik guutiup*** nunanganut. uvva maak unikkaarilauqtanga:

> [14] jaan anullaksiivingmiititaulauqtillugu, jiisusi galiilimualauqpuq, ajuriqsiujjilluni ajuriqsuijimik guutiup nunaqutinganik, [15] uqaqłunilu, "piviksaq naammaksivuq, ammalu nunanga guutiup qallivallialiqłuni. repentirit, ammalu ukpirilugu ajuriqsuiniq." (maak 1:14-15)

uqausiq gospel grec-miinngaaqtuq tukiliuqtaulluni *euangelion-mik*, tukiqaqłunilu "tusaruminaqtuq" uvvaluunniit "tusaruminaqtuq." nutaami testament-mi, qallunaatut uqausiq "kingdom"-nguniraqtaujuq, aktuaniqaqtuq guutiup nunaqutinganut, uqausiusimavuq 149-ngiqsuqłuni NKJV-mi amma 151-ngiqsuqłuni *tuai riims paikpaaqutinginni*. guriisiiminngaaqtuq uqausiq tukiliuqtaulluni *basileia* tukiqaqłuni maligaujuq uvvaluunniit nunaqarviujuq kuin nunanganut.

inuit nunalirjuangit, ammaluttauq guutiup nunaqutinga, angajuqqaaqarmata (Revelation 17:14), nunannguaqaqłutik (Revelation 11:15), maligaqaqłutik (aisaia 2:3-4; 30:9), ammalu pijjutiqaqłutik (luuk 13:29).

uvva sivulliqpaangulluni inulimaanut ilisaijjuti jiisusimit maatiu titiralauqtanga:

> [23] jiisusu namutuinnaaqattalauqtuq galiililimaamut, ilisailluni tuksiarvinginni, ajuriqsiujjilluni ajuriqsuijiunirmik nunanganut, (maatiu 4:23)

maatiu titirarmijuq:

> [35] jiisusi nunaligjualimaanut nunaligjuanullu namuruluujaaqattaqpuq, ilisailluni tuksiarvinginni, ajuriqsiujjilluni ajuriqsuujjinirmik nunanganut, (maatiu 9:35)

nutaaq testament takutittivuq jiisusi aulattiniarninganik tauvungalimaaq:

> [33] ammalu aulattiniaqtuq iglunganik jaikuup tauvungalimaaq, ammalu nunaqutinga isulijjaanngittuq. (luuk 1:33)

luuk titiraqpuq jiisusi aullaqtitaunirilauqtanga pijjutiqaqłuni ajuriqsiujjijaqtuqłuni guutiup nunanganik. ujjirilugu jiisusi ilisaijjutigilauqtanga:

> [43] uqautillunigit, "ajuriqsiujjijariaqaqpunga guutiup nunaqutinganik asinginnut nunalirjuanut, pijjutigillugu tamanna pijjutigillugu aullaqtitausimagama." (luuk 4:43)

tamanna tusalauqsimaviuk? qaujilauqsimavit jiisusi pijjutigijanga aullaqtitauninganut ajuriqsiujjijumalluni guutiup nunanganik?

luuk titirausiqarivuq jiisusi *ajuriqsiujjijaqtulaurninganik guutiup nunanganik:*

> [10] ammalu apostolo, utiramik, uqautilluniuk qanuiliulaurmangaarminik. tigulluniuk ammalu anilluni inutuulluni inuqanngittumut pigijaujumut nunaliqpaujarmut taijaujumut pitsaitamut. [11] kisiani amisualuit qaujigamik, malililauqsimavut; ammalu tunngasukłunigit ammalu uqallakłuni guutiup nunaqutingata miksaanut. (luuk 9:10-11)

jiisusu ilisailauqpuq guutiup nunanga sivulliujjaujariaqarninganik taikkununga malikkajaqtunut:

> [33] kisiani qiniqqaarlusi guutiup nunaqutinganik ammalu pitsiarninganik, (maatiu 6:33)

> [31] kisiani qinirit guutiup nunaqutinganik, tamakkualimaat ilajauniaqtut ilissinnut. [32] kappiasunngillutit, nukaqłiit, ataatavit quviasuttiarmat ilissinnut tunisijariaksaq. (luuk 12:31-32)

kuristit qiniqqaariaqaqput guutiup nunanganik. taimailiuqpakput tamanna sivulliqpauttiutisimallugu inuusiqarnikkut kuristiup inuusirinajaqtanganik niriungniqattiaqłutiglu utirniarninganik ammalu nunaginiarninganik. kisiani, tamarmikasak kuristimik uqaqpaktut, qiniqqaaqpanngilat guutiup nunanganik, qaujimanngimmariktulluunniit kisuungmangaat. amisut sulinngiłłutik ukpirusungmijut ilauniq nunarjuarmi gavamalirinirmi guutiup niriugijanganik kuristinit. tukisiumannginnirminut guutiup nunaqutinganik, taimainngilat

maanna inuusiqarlutit taimaittariaqarnirminik uvvaluunniit tukisilutik qanuimmat inutuinnait tammaqsimangmangaata.

ujjiriluguttauq taanna nuna tunijauniarmat mikittukulungnut (cf. Romans 11:5). mikillitiqsimajariaqaqpuq ilagijaujumaluni sulittiaqtunut mikittukulungnut.

guutiup nunanga suli saqqitaulaunngittuq nunarjuami

jiisusu ilisailauqpuq maliktingit tuksiujjiqattaqujaullutik nunanga tikinqullugu, taimainninganut pisimavagiinngilat:

> [9] ataatavut qilammiuniqsaq, atiit upigijauqullugu. 10 gavamagijait qaiqulugu. pijumajait pijariiqtauluni (maatiu 6:9-10)

jiisusu aullaqtittilauqpuq ilinniaqtiqutiminik ajuriqsiujjijaqtuqtunik guutiup nunaqutinganik:

> [1] 12-nik ilinniaqtiqutiminik katitittililauqpuq sannginiqtaaqtiłłunigillu tuurngalimaanik, amma aannianik aaqqigutiksanik. [2] ajuriqsuujjijaqtuqtiłłunigit guutiup nunaqutinganik. (luuk 9:1-2)

jiisusu ilisailauqpuq taikaniinnirijanga taannatuangulaunnginninganik, taanna nunaqjuaq aaqqiktaulaunngimmat nunarjuami taiksumani taimainninganut anitittilaunngilaq tuurngarnik atirmigut taissumani:

> [28] kisiani anitittiguma tuurngarnik tarningagut guutiup, nalunanngittuq nunanga guutiup ilissinnut tikisimavuq. (maatiu 12:28)

sulijuq nuna sivuniksattinniippuq—maannaunngittuq maak takutittingmat:

> [47] ijiillu ilingnik pijunniiqtittikpat, piirlugu. piuniqsauvuq isiruvit guutiup nunanganut igluinnarmut ijiqarlutit, marruungni ijiqanngingaarlutit, igitauniaravit... (maak 9:47)

> [23] jiisusu avatimut takusarłuni uqarłunilu ilinniaqtiqutinginnut, "ajurnaqtummarialuk taikkua ajuqsanngittut isirasugiaksaq nunanganut guutiup!" [24] ilinniaqtiillu tapailauqput uqausinginnik. kisiani jiisusu kiukkannirłuni uqautillunigillu, "nutaqqat, ajurnaqtummariungmat taikkua ukpirijaqaqtut piqutinik isirasugiaksaq nunanganut guutiup! [25] pijariakinniqsauvuq kamel miqqutikkuurluni ajuqsanngittumut isiriaksaq nunanganut guutiup." (maak 10:23-25)

> [25] sulittiaqtuq, uqautivagit, imijjaajunniiqtunga piruqtuvinirnik kisiani tainna ulluq niuqqarukku nutaanguluni nunaqjuangani guutiup." (maak 14:25)

> [43] juusipi arimatiamiutaq, qaujimajauttiaqtuq katimajiuqataujuq, imminik utaqqilluni guutiup nunanganik, qailluni ammalu sapiliqłuni ... (maak 15:43)

jiisusi ilisailauqpuq taanna nuna maanna ilagijaujunniirninganik maanna nunarjuamut:

> [36] jiisusu kiuvuq, "nunaqutiga tamaanirmiutaunngilaq. nunaqutiga tamaaniinniqpat, pijiqtikka unatarajaqput, tunijauniannginnama juutinut; kisiani maannali nunaqutiga tavvanngaanngilaq." (jaan 18:36)

jiisusu ilisailauqpuq nunanga saqqilaarninganik utiqsimaliruni angajuqqaangulirluni:

> [31] "irninga inuup tikippat piuninganut, ammalu aanjilimaat piqatigillugit, taimali iksivaarniaqtuq iksivautangani piuninganut. [32] nunalirjualimaat katinniaqtut saattiangani, ammalu aviktiqattautiniaqłunigit, suurlu berger aviksisuungungmat

qimminik qimminik. [33] ammalu qimmiit taliqpianiiłłutik, kisiani qimmiit saumianiittut. [34] roi uqalirniaqpuq taliqpianiittunut, 'qaigit, ataatannut pikkugijaujusi, tigusigit nunamik pivagiijaqtausimajumik ilissinnut taimanngat nunarjuaq pigialauqtillugu. (maatiu 25:31-34)

guutiup nunanga tamaaniinngimmat, takujjaanngittugut pillattaamik kisiani aaqqiktausimaliqpat. suuqaimma unurniqsait tukisianngimmata guutiup nunaqutinganik, tukisijunnanngilat qanuq nagligusungnirmut gavamagijanga aulavangmangaat.

guutiup nunanga tikijjaanngilaq "kisiani atangittialiqpata aallait" (romain 11:25)—ammalu tamanna suli taimailaunngittuq.

jiisusi qanuq uqalauqpa nunanga qanuittuungmangaat?

jiisusi nalunaiqsilauqpuq qanuittuungmangaat guutiup nunanga:

[26] uqaqłunilu, "guutiup nunanga suurlu inuk piruqsiaksamik nunami siammaktiriluni, [27] unnuakkut sinikpakłuni makippakłunilu ullukkut, piruqsiaksaq pirurluni pirurlunilu, nangminiq qaujimanngittuq qanuq. [28] nuna piruqsiaqasuungungmat imminik: sivulliq savirajak, niaqunga, kinguniagullu iluittuq niaqurmi. [29] kisiani piruqsiaksaq piruqpat, irngiinnaq puuqqaikautigivuq, niqiksaqsiurnaqsingmat." (maak 4:26-29)

[18] uqalirivuq, "qanuittuuva nunanga guutiup? ammalu qanuq ajjiutinniaqpara? [19] suurlu mastartut piruqsiaksaq, angut tigujanga piruqsiaqarvinganuaqłuniuk; pirurłunilu angijualuulluni napaaqtunnguqłuni, tingmiallu silami ivavviqaqłutik napaaqtunginni." [20] uqakkanniqłunilu, "qanuq ajjiutinniarakku guutiup nunanga? [21] suurlu piruqsiatitut, arnaup pilauqtanga ijiqsimalluniuk pingasuiliqqangajumik niqimik kisiani piruqsialimaattianguliqpat." (luuk 13:18-21)

taakkua unikkaat imannauqujivut, sivullirmi, guutiup nunanga mikittukuluuvuq, kisiani angiglivallianiaqłuni–kinguniagut isuqanngittumut nunarjualimaamut.

luuk titiralaurmijuq:

> [29] tikinniaqtut kanangnarmit pingannamillu, uangnamit amma qallunaanit, iksivaarlutik guutiup nunaqutingani. (luuk 13:29)

taimaimmat, guutiup nunanga inuqutiqarniaqpuq nakituinnaaqtunik nunarjuami. taakkunungatuangujjaanngilaq israilimiutanut uvvaluunniit nalunaiqtausimajunut iliqqusiqatigiinngittunut. inuit, nakituinnaaqsimajut, iksivaaqatauniaqput tavvani nunagijaujumi.

luuk 17 ammalu nunanga

luuk 17:20-21 ilanginnut nalulirutauvuq. kisiani tavvungalaunnginnirni, qaujimagit inuit nirillattaarniarninginnik guutiup nunaqutaani:

> [15] "quviasukpugut niriniaqtuq palaugaarmik nunangani guutiup!" (luuk 14:15)

inuit (sivuniksattinni) niriqattalaarmata guutiup nunaqutaani, sanirvaktausimatuinnanngilaq uummatimini maanna, tukiliuqtaukammakkaluaqtillugit/tukisinirluktaugaluaqtillugit luuk 17:21-mi asiagungaaq uqaqsimajut.

AFV-mut tukiliuqtaujuq luuk 17:20-21-mi ilanginnut tukisivaallirutaujunnaqpuq:

> [20] taimali pharisiit tuksirarmata qanga guutiup nunanga tikilaarmangaat, kiullunigit uqaqłunilu, "nunanga guutiup tikiqattangimmat tautungnikkut; [21] uqajjaanngilat, 'takugit, uvaniittuq!' uvvaluunniit, 'takugit, taikaniittuq!' takugit, nunanga guutiup nangiqtuq ilissinnut." (luuk 17:20-21, takuluguttauq NASB amma ESV tukiliuqtausimajut)

ujjirilugu jiisusi uqallaktillugu ukpirijaunngittunut, timikkut ammalu sulinngittunut. jiisusu "kiullunigit," — pharisiit apirilauqtut jiisusimik. ilisaqsijumalaunngittut.

tuksiarvingmiilauqpaat? aakka!

jiisusi uqausiqalaungimmijuq tuksiarviuniaqtumit maannaruluk. uqausiqalaungilaq ippinniajaujunit isumakkut uummatikkulluunniit.

jiisusi uqausiqalauqtuq aulattinirminik! pharisiit apirilaunngilat tuksiarviup miksaanut. qaujimalaunngilat nutaami testament-mi tuksiarviup miksaanut pigiaqtausaaliniaqtumik. apirilaunngilat qanuittumik isumattiavaalungmik.

isumajuqarniqpat guutiup nunanga tuksiarviuninganik — ammalu guutiup nunanga "iluaniilauqtuq" pharisiit — tuksiarvik iluaniilauqpa pharisinut? nalunanngilaq aakka!

taimanna isulinnirijanga tukiqattianngilaq? ilangit protestant-kut tukiliuqsimagaluaqtillugit ilanganik luuk 17:21-mi imanna "nunanga guutiup "ilissinniiłłuni" (NKJV/KJV), allaat iksirarjuakkut *New Jerusalem-mi Bible* tammaqsimanngiłłutik tukiliurisimangmata imanna, "nunanga guutiup ilissinnut ilagijauvuq."

jiisusi ilagijaulauqpuq, qitiani, pharisinut—taiksumani angajuqqaanngurnialauqtuq taissumunga nunamut. maannali, pharisiit niriungniqarasugililauqput guutiup nunaqutinganik. kisiani tukisinirluktaulauqpuq. jiisusi uqalauqpuq nunalingni, uvvaluunniit kigliqaqtitauluni nunagijaujuq juutinutuaq turaangaluni, isumaqquujingmata (tuksiarviuluniluunniit ilangit maanna ukpirijangittigut). guutiup nunanga ilagijautuinnarajanngilaq amisunut inungnut takuksaujunullu nunagijaujunut inungnut tikkuarunnaqtanginnut takujaujunnaqtunulluunniit, uqarlutiklu, "uvva, uvani" uvvaluunniit "taannauvuq nunagijaujuq, avani."

jiisusi, imminik, inuulilauqpuq angajuqqaanguniaqłuni taissumunga nunamut, taimanna uqattialaurmat pilatumut (jaan 18:36-37). tukisiumalugu taanna titiraqsimajuq atugajungninganik uqausirnik "king" ammalu "kingdom" kipuktaqattautillutik (suurlu taaniul 7:17-18,23). taanna king-ngujuq sivuniksami nunagilaaqtanganut guutiup, taissumani taikanilu, nangiqłuni pharisiup saniani. kisiani ilisaqsijumalaunngilat taaksuminga angajuqqaarininganik (jaan 19:21). utiqpat, nunarjuarmiunut qipiluktauniaqtuq (Revelation 19:19).

jiisusu uqakkannilauqpuq, ukunani titiraqsimajuni luuk 17-mi, uqausiqaqłuni aippangani tikinniarninganik, taanna nunanga guutiup aulattilirluni nunarjualimaami (atuqługu maavat tukiliuqtausimajuq):

> [22] ilinniaqtiqutiminut uqalauqtuq, "ulluit qaijut akunialuk akunialuk suvalikianguniaqtusi atausirmigluunniit ulluqariaksaq irnirijaujumik inungmut. [23] inuit uqarniaqput, 'takugit, uvvauvuq!' 'takugit, tavvauvuq!' kisiani anittailigit uvvaluunniit ullattailigit, [24] suurlu ikumatitut qaummaallaktuq silaup akiani, taimannattauq irnirijaujuq inungmut imminik ullurminiinniaqpuq. [25] kisiani aksuruqtummariujariaqaqpuq ammalu qujanaaqtauluni maanna kinguvaattinnut. (luuk 17:22-25, maavat)

jiisusu uqausiqalauqpuq qaummaallaktumik, suurlu maatiu 24:27-31-mi, uqausiqaqłuni aippangani qainiarninganik aulattiniarluni nunarjualimaamik. jiisusi uqanngilaq inuqutingit takujunnajjaanginniraqłunigit utiqpat—takulaaqput (cf. Acts 1:11).

kisiani, unurniqsait inuit ilisaqsijjaanngittut taaksuminga king-nguninganik (Revelation 11:15) ammalu unatarniaqłutik (Revelation 19:19)! unuqtut isumaniaqtut jiisusi kiggaqtuininganik jiisusiup akiranganik. jiisusi uqalaunngittuq nunanga guutiup iluaniimmat pharisinut—uqautillunigit asiani taikaniijjaanginniraqłunigit sulinnginninginnut (maatiu 23:13-14). jiisusilu uqalaungilaq tuksiarvik nunangauniarniraqłuniuk.

guutiup nunaqutinga inuit qangakiaq isirunnaqsilaaqput — suurlu inutuinnait makikkanniliqpata! suli, aivvalahaa asingillu ataatagijaujut suli taikaniinngilat (cf. Hebrews 11:13-40).

ilisaqtiit qaujimalauqtut guutiup nunanga iluaniilaunginninganik taiksumani, ammalu saqqittariaqalauqtuq imanna, saqqilauqtuq kinguniagut luuk 17:21, takutittijuq:

> [11] tusaramik tamakkuninga, asianik uqausiqakkanniliqpuq, suuqaimma Jerusalem qanigijaaniilaurmat ammalu isumagamik nunanga guutiup saqqikautiginiarninganik. (luuk 19:11)

nunatsiaq nalunanngitsiaqtuq sivunitsatinni

qanuq qaujijunnaqpit nunanga qaniglingmangaat? ilagilluniuk kiunasukługu taanna apiqqutaujuq, jiisusi titiralauqpuq prophetinik qanuiliurniulauqtunik (luuk 21:8-28) ilisailiqłunilu:

> [29] takuguk fig napaaqtuq, napaaqtulimaallu. [30] piruqsialiriiqtillugit, takuniaqpusi qaujimallusilu aujaq qallivallialirmat. [31] taimattauq, **tamakkuninga takugussiuk, qaujimaniaqpusi guutiup nunanga qanittukuluulirmat.** (luuk 21:29-31)

jiisusu inuqutiminik maliqujilauqpuq prophetaujunik qaujimaqullugit qanga nunanga tikilaarmangaat. jiisusu asiani uqaujjilauqpuq inuqutiminik ujjiqsuqullugit ujjiqsuttiaqujillutiglu prophetaujunik (luuk 21:36; maak 13:33-37). jiisusi uqaraluaqtillugu, amisut tautugumanngilat prophetikkut aktuajunik nunarjuarmi qanuippalliajunik.

luuk 22 amma 23-mi, jiisusi takutittikkannilauqpuq guutiup nunanga aniguqtitaulaarninganik sivuniksami ilisaitillugu:

> [15] "pijumaniqattiaqłunga niriqatigijumasimagakkit taanna pasav aksurulaunnginninni; [16] ilissinnut uqarama, nirijjaajunniiqtara kisiani pianikpat nunaqjuangani guutiup." [17] irngusirmik tigusilluni, qujalillunilu, uqaqłunilu, "una pilugu aggurlugulu ilissinnut; [18] ilissinnut uqarama, imijjaannginnama piruqtuvinirnik kisiani guutiup nunanga tikippat." (luuk 22:15-18)

> [39] kisiani taikkua pittianngisaktut piqatigilluniuk pittianngisakłuni uqaqłunilu, "messiah-nguguvit, ilingnik inuulittigit uvattinnittauq inuulittilutit." [40] piqatingata iniqtiqłuniuk uqautilluniuk, "guutimik kappiasunngitpiit? ivvittauq akiraqtuqatigingmijait. [41] taimaittiaqłutalu, suuqaimma atuutiqattiaratta, akiliqtauqattaratta qanuiliurnirilauqtatinnut, kisiani taanna piunngittumit saqqittuqalaunngittuq." [42] uqarłunilu jisuamut, "jiasu, iqqaumaniaqpannga nunassinnut tikikkuvit." [43] kisiani jisua uqautilluniuk, "amen, uqautivagit ullumi uvannik piqatiqarniaravit paradismi." (luuk 23:39-43, aramaik qallunaatitut)

guutiup nunanga tikikautigilaunngittuq jiisusi tuqutaulauqtillugu tamakkiik maak luuklu takutittingmata uvattinnik:

> [43] juusipi arimatiamiutaq, qaujimajauttiaqtuq katimajiuqataujuq, imminik utaqqilluni guutiup nunanganik, qailluni ammalu sapiliqłuni ... (maak 15:43)
>
> [51] arimatiamiutaq, nunalirjuaq juutinut, immittauq utaqqilluni guutiup nunanganik. (luuk 23:51)

makikkannilauqtillugu (1 Corinthians 15:50-55) kuristit inuukkannilaaqput isirlutik nunanganut guutiup, jaan titiralauqtanga:

> [3] jiisusu kiulluniuk uqautilluniuk, "sulittiaqtuq, uqautivagit, kisiani inuukkanniqtuqakkanniqpat, takujunnajjaanngilaq guutiup nunaqutinganik." [4] nikutimas uqautilluniuk, "qanuq angut inuujunnaqpa innaulirluni? anaanangata iluanuakkannirunnaqpaa inuulirluni?" [5] jiisusu kiuvuq, "sulittiaqtuq, uqautivagit, kisiani inuuguni imakkut amma tarnimut, isirunnanngilaq nunanganut guutiup. (jaan 3:3-5)

guutiup inuqutingit kisiani takuniaqtut arraaguit 1000 aniguqsimaliqtillugit guutiup nunanga.

maannali tukisikkannirniaqpusi jiisusi ressuscitalauqtillugu, ilisaikkannilaurninganik guutiup nunangata miksaanut:

> [3] imminik saqqilaurmijuq inuulluni aksurulauqtillugu amisunik sulinngittunik qaujijjutaujunnaqtunik, takujauvakłuni ullunut 40-nut uqausiqaqłunilu pijjutilingnik nunaqjuanganut guutiup. (Acts 1:3)

sivulliq kingulliqpaarlu ajuriqsuijjutigilauqtanga jiisusi pijjutiqalauqpuq guutiup nunanganik! jiisusi qailauqpuq tusaqtittijiulluni ilisaijaqtuqłuni tamatuma miksaanut.

jiisusu titiraqtittilaurmijuq apostle jaan arraagugasaalungnut guutiup nunaqutinganik nunarjuamiinniaqtumik. ujjirilugu jaan titiraqulauqtanga:

> [4] takulauqtakka tarningit taikkua niaqungit niaqungit takulaurninginnut jiisusimik ammalu uqausinganik guutiup, ajuriqsuilaunngittut nirjutimik tauttunganigluunniit, ammalu

> nalunaikkuttiqtausimanngiłłutik kiinarmigut agganginnigluunniit. ammalu inuulauqtut ammalu aulattillutik kuristimik 1000-nut arraagunut. (Revelation 20:4)

sivulirilauqtangit ukpirniliit ilinniaqtittiqattalauqput arraagugasaalungnut guutiup nunaqutinga nunarjuamiinnajarninganik inangiilunilu gavamagijaujunik nunarjuarmi taimanna titiraqsimajuq ilisaingmat (cf. Revelation 5:10, 11:15).

qanuimmalli, guutiup nunanga pimmarialuukpat, tusaqsimaluanngilasiuk?

ilangagut jiisusi nalunarniraqłuniuk:

> [11] uqautillunigillu, "ilissinnut tunijausimangmat qaujimaqujaulluni nalunarninganik nunanga guutiup; kisiani taikkununga silataaniittunut, kisulimaat unikkaaqtuarijausuunguvut. (maak 4:11)

ullumiluunniit sulijuq guutiup nunanga nalunaqtuq amisunut taimannattauq guutiup parnautinga (takuluguttauq akiqanngittuq uqalimaagaq, qarasaujakkut uvani www.ccog.org taijaujuq: nalunaqtuq guutiup parnautinga qanuimmat guutiup sanalauqpa kisutuinnarmik? qanuimmat guutiup sanalauqpait?).

isumagilugu, ammaluttauq, jiisusi uqalaurmat isulinninga (arraaguup) tikilaarmat (maannaruluk) kinguniagut ajuriqsuiji nunaqjualimaami tautuktiulluni:

> [14] ammalu taanna ajuriqsuijjuti nunaqjualimaami uqausiuniaqtuq qaujijjutauluni nunarjualimaanut, ammalu isulinninga tikinniaqpuq. (maatiu 24:14)

tusaqtittiniq ajuriqsuijimik guutiup nunanganik pimmariuvuq ammalu pijariiqtaujariaqaqłuni **isulippallialiqtillugu**. "tusaruminaqtuq" niriungniqattiarutaungmat inungnut akaunngiliurutaujunut, gavamalirijit sivuliqtingit ilinniaqtittigaluaqtillugit.

isumagiguvigit jiisusi uqausingit, tukisinattiarialik sulijuq ukpirnilik tuksiarvik tusaqtittijariaqarmat tamatuminnga ajuriqsuijimik maanna.

tamanna sivulliujjaujariaqaqpuq tuksiarvingmut. ammalu tamanna piliriarittiarniarlugu, atausiunngittumik uqausirnik aturiaqaqput. tamanna kajusiinnaqtuq tuksiarvik guutimut pinajukpakpuq. ammalu tamanna pijjutigillugu taanna uqalimaagaq tukiliuqtausimavuq amisunut uqausirnut.

jiisusi ilinniaqtittilauqpuq tamarmikasak angirajannginninginnik atuqpaktaminik:

> [13] "isirlutit tuattukkut paakkut; suuqaimma siliktuq paanga ammalu siliktuq aqquti surainirmut, ammalu amisuullutik isiqpaktut. [14] suuqaimma tuattukuluungmat matu ammalu ajurnaqłuni aqqutiujuq inuusirmut turaaqtuq, ammalu ununngittukuluit nanisijunnaqtut. (maatiu 7:13-14)

ajuriqsuiji guutiup nunanga turaaqtittivuq inuusirmut!

qaujijuminatuinnariaqaqpuq tamarmikasak ukpirniraqtut ujjirusuqquujinngikkaluaqtillugit kuristiup aksuruutigilluataqtanganik ajuriqsuujjinirmik ajuriqsuujjinirmik guutiup nunanganik, ukpirnilirijit amma piusituqalirijit tukisisimagajukput tamanna paippaaqutiit ilisaillattaarninganik.

taimaikkaluaqtillugu, jiisusu nangminiq niriugijaqalauqpuq ilinniaqtiqutiminik ilisainiarninginnik ajuriqsuujjinirmik guutiup nunaqutinganik (luuk 9:2,60). suuqaimma sivuniksattinni gavamagijauniaqtuq tunngaviqarniarninganut guutiup maliganginnik, sailinirmik ajuqsarunniiqtittilunilu − ammalu malingniq tamakkuninga maligarnik tamatumani arraagugijaujumi saqqitittilirniaqpuq sailinirmik (Psaume 119:165,172; Efes 2:15).

ammalu tamanna tusaruminaqtuq nunamut qaujimajaulauqtuq pituqarnit titiraqsimajunit.

3. nunatsiaq qaujimajaulauqpa nutaunngittumi?

jiisusi sivulliq kingulliqpaarlu nipiliuqsimajanga ajuriqsuijjutigilauqtanga uqausiqaqłuni ajuriqsuijjutimik guutiup nunaqutinganik (maak 1:14-15; Acts 1:3).

guutiup nunaqutinga juusiusiup taiksumaniutillugu qaujimallualauqtanga uqausiulauqsimangmat titiraqsimajuqutinginni, maanna taijavut nutaunngittumik.

taaniu ilinniaqtittilauqpuq nunaup miksaanut

prophete taaniu titiralauqtuq:

> [40] ammalu tisamangat sannginiqarniaqpuq savirajaktitut, suurlu savirajak siqumittiluni ammalu siqumittiluni kisulimaanik; ammalu savirajatitut siqumittijumik, taanna nunaqjuaq siqumittiniaqtuq ammalu siqumittiluni asilimaanginnik. [41] takuqqaugavigit isigangit putugungillu, ilangagut marraup ammalu ilangagut savirajak, nunanga aviktauniaqpuq; kisiani savirajaup sannginginga iluaniinniaqtuq, taimannattauq takuqqaugavit savirajak ilasimajuq marrarmut. [42] ammalu putugungit isigangita ilangagut savirajaullutik ilangagullu marrarmut, taimannattauq nunaqjuaq ilangagut sanngijuuniaqpuq ilangagullu suraksaraittuni. [43] takuqqaugavit savirajak ilasimajuq marrarmut marrarmut, katinniaqtut kinguvaanginnut inuit; kisiani ataqattautijjaanngittut, suurlu savirajak katisuungunngimmat marrarmut. [44] ammalu taakkua kuin ullunginni guutiup qillirmi aaqqiksiniaqpuq nunamik suralauqsimajjaanngittumik; ammalu taanna nuna asiminut qimaktaujjaanngittuq; siqumittiniaqtuq nungutaulunilu taakkua nunait, ammalu tauvungalimaaq. (taaniul 2:40-44)
>
> [18] kisiani saintit quttiktumut piniaqput nunanganik, ammalu pisimalirlutik tauvungalimaaq, tauvungalimaaq ammalu tauvungalimaaq.' (taaniul 7:18)
>
> [21] "takunnalauqtunga; ammalu taannasainnaq nagjuq unataqtuni saintnut, ammalu saalaqarasuaqtuni, [22] kisiani ullutuqaq tikimmat,

ammalu iqqaqtuqtauliqtutik ikajuqtuillutik saintnik quttiniqpaami, ammalu naammaksilluni saintit pisimalirlutik nunanganik. (taaniul 7:21-22)

taaniumit, ilittivugut qangannguqpallianiarninganik guutiup nunanga surainiarmat nunaqjuarmi ammalu tauvungalimaaq. ilittigivuguttauq saintit piliriaksaqarniarmata pilutik taassuminga nunagijaujumik.

unuqtut ilangit taaniu propheties ullumimut turaangavut 2000-nginni.

ujjirilugit ilangit titiraqsimaningit nutaami testament-mi:

> [12] "qulit nagjuit takulauqtatit quliujut kingit suli pilauqsimanngittut, kisiani pijunnarniqaqtitaujut ikarramut atausirmut angajuqqaanguqataulutik uumajumut. [13] taakkua atausiinnarmik isumaqaqtut, ammalu tunisiniaqtut sannginirminik ammalu pijunnarnirminik uumajumut. [14] taakkua unatarniaqtut laammik , ammalu laam saalaqarluni, suuqaimma angijuutaungmat angijunut ammalu king-nut angajuqaarijaulluni; ammalu taikkua piqatigijangit taijaujut, niruaqtausimajut, ammalu ukpirijaujut." (Revelation 17:12-14)

taimali, takuvugut tamakkiinnik pituqarnit ammalu nutaanit testaments-nit isumagijaujuq isulinniqalaarninganik nunarjuami nunaqjuaq qulinik ilaqarluni ammalu guutiup surainiarmat ammalu saqqiiluni nunaqutiminik.

aisaija ilinniaqtittilauqpuq nunait miksaanut

guutiup pijumaliqtittilauqsimavuq aisaijamik titiraqullugu sivulliqpaangani guutiup nunaqutaani, 1000-nik arraagunik aulattinirilauqtanga qaujimajaujuq arraagu 2000-nguniraqtaulluni, imanna:

> [1] savirajangmik saqqittuqarniaqpuq jiasiup isuani, ammalu napaaqturmik piruqtuqarniaqpuq nakinngaarninganik. [2] tarninga jialunaup tauvaniinniaqpuq, tarninga silatunirmik tukisiumanirmiglu, uqaujjuqsuinirmik sannginirmiglu, qaujimanirmik kappiasungnirmiglu jialumik.

[3] quviagijanga kappiasukłuni jialumik, iqqaqtuijjaanngilaq ijimigut tautukługu, isumaliujjaanngiłłunilu tusaanikkut siutimigut; [4] kisiani pittiarnikkut iqqaqtuiqattarniaqpuq ajuqsaqtunik, isumaliuqpaglunilu ajjigiiktittiluni

nunaqjuap mikiluanngittunut; nuna tuluqtauniaqtuq qanirminut, ammalu aniqsaaqturnikkut qanikkut tuqurainiaqtuq piunngittunik. [5] pitsiarniq qitirminut qiluarijauniaqpuq, ammalu sulittiarniq qitirminut qiluarijauluni.

[6] "amaruq najuutiniarmijuq agnearmit, qimmiq nalaqatiqarluni nirliralaarmit, nurraq amma lian amma quiniqtuq atauttikkut; nutarakulungmut sivukkaqtaqtaulutik. [7] arnalluq nanurlu niriniaqtuuk; piarangit nallangalutik atauttikkut; amma lian niriluni iviksamik umingmaktitut. [8] amaamaktittijuq pinnguarniaqtuq agluup qanigijaani, amma nutaraq piiqsijuq aggaminik avinngaup tisinganut ilisiluni. [9] aanniqsijjaanngilat suraijjaanngilallu qaqqalimaanni, nunarjuaq qaujimaniqattiarniaqpuq jialuup imaup imangani.

[10] "taikanilu ullurmi jiasiup tunngavinga pitaqalaaqtuq, saimmatigijauniaqtuq inungnut; suuqaimma aallanut qiniqtauniarmat, ammalu iluviqarvinga piujummariulluni." (aisaija 11:1-10)

pijjutigijara uqausiriqqauvara taanna sivulliqpaanguniraqługu uvvaluunniit sivulliqpaanguniraqługu nunangata guutiup, maanna takuksauniarmat (sivurngagut nunalirjuaq saint, nutaaq Jerusalem taununga qilakmit, Revelation 21) ammalu akuniuniaqłuni 1,000-nut arraagunut. aisaija nalunaiqsillarilauqpuq tauttungata qanuilinganinganik tamatuma piliriniup kajusilluni uuminga:

[11] taikani ullurmi taiksumani jialunaup aggaminik aaqqiksikkannilaaqpuq aippariliqtangani utiqtittiluni amiakkunginnik inuqutingita amiakkunginnik, aasiriamit amma ijiptimit, paaturuus amma kus, ilam amma sinaa, hamaat amma qikiqtait tariurmiut.

[12] saimmatimik aaqqiksiniaqpuq nunalirjuanut, ammalu katitittiluni Israeliup silataaniittunik, ammalu katitittiluni juutamik sitamanik tiriqqunginnik nunarjuap. [13] ammalu tusuginginga ipuraim aullarniaqpuq, ammalu juutaup akirangit nakataulutik; ipuraim tusugijjaanngilaq juutamik, ammalu juuta pavvisajjaanngilaq ivuraimmik. [14] kisiani qangatalutik pilisitiup tuinganut pingannamut; atauttikkut pillaniaqtut kanangnarmiutanik; isaalutik itam amma muuapmut; amma aamman inungit taakkuninga naalangniaqput. [15] jialunaup uqanganik suraittiammarinniaqtuq ijiptiup imangani; anurirjuanganut aggaminik aulatittiniaqtuq kuungmit, ammalu tuluqtauluni 7-nut kuungnut, ammalu angutiit ikaaqtittilutik paniqtunik isigaujarnik. [16] aqqutitaqarniartuq amiakkunginnut inuqutingita qimaktauniaqtut aasiriamit, taimailaurmat israilimut taiksumani tikilauqtillugu aijiptimit. (aisaia 11:11-16)

aisaija titirarumalilauqsimangmijuq:

[2] maannali kingulliqpaanguliqpat ulluit aniguqpallialiqpata qaqqaup qaqqaup qaanganiiłluni, quttiktumiinniqsaulunilu qaqqait qaangani; nunarjualimaallu taikunngauniaqput. [3] amisualuit inuit qainiaqput uqariaqturlutik, "qainiaqpusi, majuralauqta qaqqanganut jialunaup, iglunganut guutiup jaikuup; uvattinnik ilinniaqtittiniarmat aqqutinginnik, ammalu pisugviginiaqpavut aqqutingit." **suuqaimma sainiup aniniaqtuq maligaq**, ammalu uqausingat jihvaup Jerusalem-mit. [4] iqqaqtuiniaqtuq nunalirjuanit, ammalu iniqtiriluni amisunit inunnit; sakkungit puarrijaulirlutik, ammalu kakiangit savirajanngurlutik; **nunalirjuat saattuujaaqattajjaajunniiqtut nunalirjuanut, unatarnirmik ilittijjaajunniiqtut**. ... [11] inuit tauttungit mikillititauniaqput, inuit pikkugusungningit ukkuaqtitauniaqput, ammalu jialunatuaq quttiksititauniaqpuq taikani ullurmi. (aisaia 2:2-4,11)

taimaimmat, isumanaqtuq sailinirmik nunarjuami. kinguniagut, tamanna tauvungalimaanguniaqtuq, jiisusi aulattiluni. tunngavigillugit ajjigiinngittut titiraqsimajut (Psaume 90:4; 92:1; aisaija 2:11; Hosea 6:2), juijiit Talmud

ilisaivut tamanna 1,000-nut arraagunut atuqtausuunguninganik (Babylonian Talmud: Tractate Sanhedrin Folio 97a).

aisaija pijuksititaulilauqpuq ukuninga titirarumalluni:

> [6] uvattinnut surusirmik inuujuqarmat, uvattinnut irniqtaaqtitausimavugut; ammalu gavama talinganiiłłuni. ammalu atinga taijauniaqtuq piujummarik, uqaujjuiji, sanngijuq guuti, ataatagijaunginnaqtuq, kuin saimanirmut. [7] angiglivallianinga gavamaup saimaningalu isulijjaanngittuq, taivitiup iksivautangani ammalu nunaqutingani, aaqqigasuglugu ammalu aaqqiksimaliqtillugu iqqaqtuinikkut ammalu iqqaqtuinikkut taikanngat pigiarlugu, tauvungalimaaq. aksururninga jialunaup unataqtuksait tamatuminga kajusititiniaqpuq. (aisaija 9:6-7)

ujjirilugu aisaija uqalaurmat jiisusi qainiarniraqłuniuk aaqqiksilunilu nunamik gavamaqarlutik. amisut kuristimik uqaqattaqtut tamatuminnga, piluaqtumi tisipirimi arraagutamaat, puiguigajungmata prophetising-nguniqsauninganik jiisusi inuulaarninganik. paippaaqutiit takutittivut guutiup nunanga gavamaqarninganik maligaqtaqauqłuni pijjutaujunut, ammalu jiisusi angajuqqaariniaqłuniuk. aisaija, taaniali, asingillu prophetigilauqtangit.

maligangit guutiup aqqutigijauvut naglingnirmut (maatiu 22:37-40; jaan 15:10) ammalu guutiup nunanga aulatauniaqpuq tunngaviqarlutik taakkuninga maligarnik. taimaimmat guutiup nunanga, amisunut nunarjuarmi tautuktaugaluaqtillugu, tunngaviqarniaqpuq naglingnirmik.

inngiusiit asingillu

taaniali amma aisaija guutiup titirarumalilauqsimangmagu aggiqpalliajumik guutiup nunanganik.

isikiul titirarumalilauqsimavuq taikkua *Israelmiutalimaat (juutituinnaunngittut) siammaktiqtaulauqtut aksururnarjuaqtillugu katiqsuqtaulaarninginnik arraagu 1000-nginni:*

> **[17] taimaimmat uqarlutit, 'taimanna uqarmat jihvaup guutiup: "nuattiniaqpusi inungnit, katinniaqpassi nunalirjuanit**

siammaktiqtausimajunit, ammalu tunisiniaqpunga nunamik Israelimut."' [18] taikunngauniaqput, ammalu piiqsilutik piunngittulimaanik piunngittulimaaniglu taikanngat. [19] atausirmik uummatimik tuniniaqpakka, nutaamiglu tarnimik ilulliqsurniaqtakka, ammalu ujaqqamik uummatimik piiqsilunga timinginnik, ammalu uummatimik timimik tunilugit, [20] pisugunnarniarmata maligarijannik ammalu malittiarlutik isumaliurutinnik ammalu pilirilutik; ammalu inuqutiginiarakkit, ammalu guutiginiaqtara. [21] taikkuali uummatingit maliqattaqtut pijumanirminik piunngittunit ammalu piunngittunit, utiqtinniaqpakka qanuiliurnirilauqtangit niaqunginnut," uqaqtuq jialuup guutiup. (Ezekiel 11:17-21)

kinguvaangit Israel siammaktiqtaujjaajunniiqtut, kisiani maliqattarniaqput guutiup maliganginnik niriqattarunniirlutiglu piunngittunik (liviitituusi 11; tiituruunomi 14).

ujjirilugit ukua inngiusiit tusaruminaqtut guutiup nunaqutinganut:

> [27] nunarjuap isulimaangit iqqaumaniaqput ammalu saallutik jialunamut, ammalu ilagiilimaat nunalirjuat ajuriqsuiniaqput ilissinnut saattiangani. [28] taanna nunaqjuaq pigijaungmat jialuup ammalu aulattilluni nunalirjuanik. (Psaume 22:27-28)
>
> [6] iksivautait, guuti, tauvungalimaaq ammalu tauvungalimaaq; scepter pitsiarnirmut scepter ivvit nunaqutinganut. (Psaume 45:6)
>
> [1] uu, inngirlutit jialumut nutaamik inngiutimik! inngirlutit jialumut, nunarjualimaamut. [2] inngirlutit jialumut, atia upigilugu; uqausirilugu tusaruminaqtuq inuulittinirmut qautamaat. [3] uqausirilugu piuninga nunalirjuanut, kamanarninga inulimaanut. (Psaume 96:1-3; ammaluttauq cf. 1 chronicles 16:23-24)
>
> [10] pilirialimaatit upigijauniaqputit, jialu, ammalu saintqutitit ilissinnik upigusunniaqput. [11] uqausiqarniaqtut piuninganik nunagijait, ammalu uqausiqarlutik sannginirnik, [12] qaujitittilutik irnirijaujunut inungnut sanngijunik pilirininginnik, ammalu piuniqpaanganik nunaqutingata. [13] nunaqutisi tauvungalimaaq

nunagijauvuq, ammalu sannginirijait kajusiinnarniaqtuq kinguvaalimaanut. (Psaume 145:10-13)

ajjigiinngittut titiraqtiit nutaunngittuni testament-mi titiralaurmijut nunaup ilulinginnik (suurlu isikiul 20:33; uupaija 21; maika 4:7).

taimali, jiisusi ilisaivallialiqtillugu ajuriqsuijinik guutiup nunanganut, naalaktingit sungiutisimagalalauqtut ilulilluatanginnik.

4. apostolo ilisailauqpat ajuriqsuijimik nunanganut?

amisut iliqqusiqaraluaqtillugit ajuriqsuiji tusaruminatuinnarninganik jiisusiup miksaanut, sulijuq jiisusiup maliktingit ilisailaurmata ajuriqsuijimik guutiup nunanganik. tamajja tusagaksaq jiisusiup naksalauqtanga.

apostle paulusi ilisailauqpuq guutiup nunangata miksaanut amma jiisusiup miksaanut:

> 8 tuksiarvingmuarłuni uqallattiarłunilu taqqinut pingasunut, isumaksarsiurasukłuni ukpirusuliqtittillunilu kisunik pijjutiqarmangaat guutiup nunaqutinganik. (Acts 19:8)
>
> 25 ammalu sulilluni, qaujimaliqpunga ilissi tamassi, piqatigillugit ajuriqsiujjijaqtuqsimallunga guutiup nunaqutinganik. (Acts 20:25)
>
> 23 ullurmik tikkuaqsigamik, unuqtut iglunganut upagutilauqput, unikkaarvigilluniuk sulittiaqtumiglu unikkaaqłuni guutiup nunaqutinganik, ukpirusuliqtiłługit jiisusiup miksaanut tamainnik maliganginnik muusisi amma prophetet, ullaakkut unnumut. ... 31 ajuriqsuujjilluni guutiup nunaqutinganik amma ilisailluni pijjutilingnik jiisusu karistimut naluqqutinngittiaqłunga, kinatuinnarmut nuqqangatitaunngiłłuni. (Acts 28:23,31)

ujjirilugu guutiup nunanga jiisusimutuinnaunngimmat (ilagijaurjuaraluaqtillugu), paulusi ilisaisimangmingmat jiisusiup miksaanut ilaakkuungalluni ilisaijjutigilauqtangata nunaup miksaanut guutiup.

paulusi tailaurmijanga ajuriqsuiji guutimut, kisiani suli taanna ajuriqsuijiulluni guutiup nunanganut:

> 9 ... ilissinnut ajuriqsuujjilauqpugut guutiup ajuriqsuijjutinganik ... 12 pisugunnaqullutit naammaktumik guutimut qaiqujijuq ilissinnik nangminiq nunaqutinganut ammalu piuninganut. (1 Thessalonika 2:9,12)

paulusi tailaurmijanga ajuriqsuijiup (Romans 1:16). "tusaruminaqtuq" jiisusimut, tusagaksaq ilisaijjutigilauqtanga.

isumagilugu ajuriqsuijituinnaulaunngimmat jiisusu kuristiup miksaanut uvvaluunniit imminik inuulittinirmut. paulusi uqalauqpuq kuristiup ajuriqsuijinga ilaqalauqpuq naalagiaqarnirmik jiisusimik, utirninganik, amma guutiup iqqaqtuininganik:

> [6] ... guutiup utiqtittiniarmat aksuruusaktunik ilissinnik akaunngilliurutiqaqtunik, [7] ammalu ilissinnut aksuruusaktunut taqaiqsiqatiginiarakkit jiisusi saqqiqtitaukpat qilakmit piqatiqarluni angijualungnik aanjinik, [8] ikumajumik ikuallaktumi akigiaqtittiluni taikkununga qaujimanngittunut guutimik, ammalu taikkununga naalanngittunut ajuriqsuijimut jiisusu karisiimut. [9] taakkua anullaksiqtauniaqput tauvungalimaaq suraktiqtaulutik saanganiitillugu jiisusu kuristiup, [10] tikippat, taikani ullurmi, upigijauniarmat saintqutinginnut ammalu upigijauluni kikkulimaanut uppirusuktunut, suuqaimma unikkausirijavut ilissinnut ukpirijaulaurmat. (2 Thessalonika 1:6-10)

nutaaq testament takutittivuq taanna nuna piniaqtavut, maanna pigillarilirattigut:

> [28] tunijaujugut nunamik saalagijaujunnanngittumik. (Hebrews 12:28)

tigusijunnaqpugut niriukpugullu ilagijauniariaksaq guutiup nunanganut maanna, kisiani suli ilaullarilaunnginnatta.

paulusi nalunaiqsillarilauqpuq kinatuinnaq isillarigunnannginninganik guutiup nunanganut inuulluni, taimaisuungungmat makikkanniqtuqalauqtillugu:

> [50] imanna uqaqpunga, qatanngutikka, niqi auglu tigusijunnanngilat guutiup nunaqutinganik; piujunniiqtittinirlu tigusijunnanngilaq piunngittumik. [51] takugit, uqautivagit nalunaqtumik: sinituinnajjaanngittugut, kisiani asijjiqtuinnauniaqpugut— [52] qilamikuluk, ijiup qaummaaqtillugu, kingulliqpaami tusarnaaqtillugu. tusarnaaqtittilaarmat, tuqungajullu makititaulutik suragunnaillilutik, asijjirlutalu (1 Corinthians 15:50-52)

[1] taimaimmat tilisivunga guutiup saangani ammalu jiisusu kuristumut, iqqaqtuqtauniarmata uumajut tuqungajullu saqqiliqpat ammalu nunaqutinga.

(2 timuti 4:1)

paulusi tamatuminga ilisaituinnalaunngittuq, kisianittauq jiisusi tunisiniarniraqłuniuk Nunanga guutimut ataatamut:

[20] kisianili maanna kuristu tuqungajunit ressuscitaqpuq, ammalu sivulliqpaanguliqłuni taikkununga siniktunut. [21] taimanngat inummut tuqujuqalaurmat, inummut tuqujuqakkanililauqsimavuq. [22] suurlu aatami tuqujuinnausuungummata, taimannattauq kuristuisimi tamarmittiaq inuuliqtitauniaqput. [23] kisiani atuni aaqqiksimaningitigut: kuristu sivulliqpaat, kinguniagullu taikkua kuristiup pigiliqtangit tikinnialiqtillugu. [24] isulinnialirivuq, tunisiguni nunanganik guutimut ataatamut, nuqqaqtittiluni maligalimaanik amma pijunnarnilimaanik amma sannginilimaanik. [25] aulattijariaqarmat kisiani akirarijalimaangit isigangita ataagut ilisimaliqpata. (1 Corinthians 15:20-25)

paulusi ilisailaurmijuq pittianngittut (maligarnik siqumittijut) tigusijjaanginninginnik guutiup nunaqutinganik:

[9] qaujimanngilasii pitsiangittut tigusijjaanginninginnik guutiup nunaqutinganik? silairrijauttailigit. pirajattiit, uvvaluunniit idolats, uvvaluunniit nuliaqsijut, uvvaluunniit angutauqatiminik aippaqasuut, uvvaluunniit suutumiit, [10] uvvaluunniit tigliktut, uvvaluunniit silairrijut, uvvaluunniit aangajaaqtut, uvvaluunniit silairrijut, uvvaluunniit pirajattiit tigusijjaangittut nunanganik guutiup. (1 Corinthiens 6:9-10)

[19] maannali timiup piliriangit nalunanngilat, ukuangujut: nuliarniq, pirajangniq, salumanginniq, silairriniq, [20] ukpirniq, aangajaarniq, qiiminiq, akiraqturniq, jaganiq, ninngaumaniq, imminik pijumaniqarniq, angiqatigiinnginniq, ukpiriniq, [21] tusuginiq, inuarniq, aangajaarniq, quviasuruluujarniq, asingillu;

uqautivagiiqtassi sivuniagut, uqautilauqsimammijassinnut uattiarukkanniq, taikkua taimailiuqattaqtut tigusijjaangimmata guutiup nunaqutinganik. (galatia 5:19-21)

[5] tamanna pijjutigillugu qaujimavutit, pirajaktuq, salumanngittuq, uvvaluunniit silairrijuq, ukpirijaujuq, qimaktaujuqanngilaq kuristiup nunangani amma guutiup. (Efes 5:5)

guutiup atuagaqaqpuq amma sapiliqujivakłuni pirajaktunit isirunnaqullugu nunanganut. guutimut naalagunnarniq pijariaqaqpuq piniarluni saint spiritmik ammaluttauq pijunnaqsiluni inuulittinirmik:

[29] ... piita amma apostolo ... uqalauqput, "guutimik naalagiaqaqpugut inungniunngittuq. ... [32] tautuktigijauvugullu tamakkuninga, ammaluttauq saint esprit, guutiup tunisimajanga taikkununga naalaktunut." (Acts 5:29,32)

[5] kuristiup ... [8] irnirijaugaluaqtillugu, kisiani ilittilauqtuq naalagunnarnirmik aksururutigilauqtamigut. [9] ammalu ajurunniiqtitaugami, titiraqtinngulauqtuq inuulittinirmut tavungalimaaq naalaktulimaanut, (Hebrews 5:5,8-9)

apostle paulusi iniqtirilauqpuq ilangit ilisainajannginninginnik jiisusiup ajuriqsuujjijjutinga kiujjutauninganik, kisiani asiagungaaq atuqtaujunnaqtuq naammagijauvuq:

[3] ilissinnut saimajauniaqpusi guutimut ataatamut ammalu jiisusu kuristimut, [4] imminik tunisilauqtuq suraittinnut, uvattinnik piiqsiniarmat maanna piunngittumik, malittugu pijumajanga guutitta ammalu ataatatta, [5] upigijauqullugu tauvungalimaaq. amen. [6] kamattiaqpunga qimaivalliagavit taissumunga qaiqujilauqtumut ilissinnik kuristimut, asianut ajuriqsuijimut, [7] asiginngitanga; kisiani ilangit ilissinnik akaunngilliuqtittijut ammalu asiaguuqtittijumajut ajuriqsuijimik kuristimut. [8] kisiani uvagut, uvvaluunniit aanjimik qilammiujumik, asianik ajuriqsuujjigaluarutta ilissinnut uqausirilauqtatta asianik, piujunniiqtitauniaqpuq. [9] uqariiqsimagatta, maanna

uqakkanniqpunga, kinatuinnaq ilissinnut ajuriqsuujjikpat asianik pisimajavit asianik, piujunniiqtitauniaqpuq. (galatia 1:3-9)

[3] kisiani kappiasukpunga qanukiaq, suurlu serpent silairrilaurmat ivimik silairrininganut, isumasi piujunniiqtitautuinnariaqarmata ajurnanngittukulungmik kuristiup iluaniittumik. [4] tainna qaijuq ajuriqsiujjikkanniqpat jiisusimik ajuriqsiujjisimanngitattinnik, uvvaluunniit ajjiginngitanganik tarnimik pinniruvit pilaunngitassinnik, uvvaluunniit ajjiginngitanganik ajuriqsuijimik naammaginngitassinnik — qinuisaarunnaqputit! (2 Corinthiens 11:3-4)

kisuulauqpa "asingit" amma "ajjiunnginningit", sulinngiłłutik, ajuriqsuijiit?

sulinngittuq ajuriqsuiji ajjigiinngittunik iluliqaqpuq.

tamaitigut, sulinngittuq ajuriqsuiji ukpirusungniq guutimik naalallarigiaqannginnirnik amma aksuruutiqallarigluni sulijumik inuusiqarnirmik iliqqusinganik qaujimanirarluni (cf. maatiu 7:21-23). imminik piluarumanirmut turaanganiqaqtuq.

taanna serpent silairrititttilauqsimavuq ivimik sulinngittumut ajuriqsuijimut 6000 arraaguit aniguqsimaliqtut (genesis 3)—inuillu ukpirusuksimavut qaujimaniqsaunirminik guutimik ammalu isumaliuriaqaliqłutik piujunik piunngittuniglu ingmingnut taimannganit. ii, jiisusi qailauqtillugu, atinga atatitaugajulauqpuq ajjigiinngittunut sulinngittunut ajuriqsuijinut−tamannalu kajusiinnaqłuni kajusiinnarniaqłunilu kingulliqpaamut ajuriqsuijimut.

taiksumanili apostle paulusi taiksumaniutillugu, sulinngittuq ajuriqsuiji katiqsuqsimatuinnalauqpuq sulijunik tammaqsimajuniglu. gnostic-kut ukpirijaqalauqput ajjiunngittukkut qaujimaniqtaqariaqarninganik tikiutiniarluni tarnikkut qaujivaallirnirmik, ilagijaulluni inuulittiniq. gnostic-kut ukpirijaqaqattalauqput timiup qanuiliurnirijanga pijjutiqaluannginninganik akiraqtuqłutiglu guutimik naalagiaksaq suurlu 7-ngani ullurmi sabbat-mi. ilangat sivuliqtittiavaunngittuq saiman maagus, iniqtiqtaulauqsimajuq/iniqtiqtaulauqtuq apostle piita (Acts 8:18-21).

kisiani pijariakittukuluunngittuq

nutaaq testament takutittivuq pilip ilisailaurninganik guutiup nunanganik:

> [5] pilipusi samaria nunalingannualauqpuq ajuriqsuujjillunilu kuristimik. ... [12] ukpirijaqalauqput pilipusimik ajuriqsuujjitillugu pijjutilingnik guutiup nunaqutinganik... (Acts 8:5,12)

taimaikkaluaqtillugu, jiisusi, paal, amma ilinniaqtingit ilisailauqput ajurnaqtukuluuninganik isirasugiaksaq guutiup nunanganut:

> [24] jiisusu takugami qiksaallarilirnirminik, uqaliqpuq, "ajurnaqtummarialuk taikkua ajuqsaqtut isirasugiaksaq nunanganut guutiup! [25] pijariakinniqsaungmat kamel miqqutikkuurluni ajuqsanngittumut isiriaksaq guutiup nunanganut."
>
> [26] taikkua tusaajut uqalauqput, "kinali inuulijaujunnaqpa?"
>
> [27] kisiani uqaqłuni, "kisutuinnait ajurnaqtut inungnut ajurnaqput guutimut." (luuk 18:24-27)
>
> [22] "amisutigut aksururnaqtukkuurluta isiriaqaqpugut nunanganut guutiup." (Acts 14:22)
>
> [3] guutimik qujaliinnariaqaqpugut ilissinnut, qatanngutiit, naammaksikpat, suuqaimma ukpirijasi angiglivalliatuinnarmat, ammalu nagligiqattautittiarassi tamassi asissinnut, [4] uvaguttauq upigusukpugut ilissinnik tuksiarvingnut guutimut qinuisaarunnarnissinnut ammalu ukpirusungnirijassinnut aksururnilimaassinnut ammalu aksururnaqtukkuurutigijassinnut, [5] nalunanngijjutiujuq sulijumik iqqaqtuinirilauqtanganik guutiup, isumagijauniarassi naammangnissinnik nunanganut guutimut, aksururutigisimangmijassinnut; [6] guutimut naammangmat akiliijariaqarniq aksururnaqtukkuuqtittijunik ilissinnik, [7] ammalu ilissinnut akaunngiliuqtunut taqaiqsiqatiginiarlugit jiisusu saqqiqtitaukpat qillirmit annikitturjuaqutinginnut, (2 Thessalonika 1:3-7)

pijjutigillugu ajurnaqtuqsiurniq maannakkut, ilainnangit maanna qaiqujauliqput niruaqtaullutiglu tamatumani arraaguujumi

ilagijauqujaullutik (maatiu 22:1-14; jaan 6:44; Hebrews 6:4-6). asingit taijauniaqtut uattiarukkanniq, paippaaqutiit takutittingmata taikkua "tammalauqtut isumamigut tukisivaallirniaqtut, taikkualu uqapiluktut ilittiniaqtut ilisainirmik" (aisaija 29:24).

apostle piita ilisailauqpuq nunanga tauvungalimaanguninganik, ammalu ajuriqsuujjiniq guutiup maliktauttiariaqarninganik iqqaqtuqtaujuqarajanngikkuni:

> [10] taimaimmat, qatanngutikka, aksuruttiakkannirniaqpusi niruaqtaunirijasi nalunanngittiaqullugu, taimailiurussi urrulauqsimajjaannginnassi; [11] taimanna isirviqattiarniarassi taikunga tavungalimaaq nunagijaujumut jiisusu karisiimut. (2 piita 1:10-11)
>
> [17] iqqaqtuiniq pigiariaqalirmat guutiup iglungani; ammalu uvattinnik pigiaqqaaqpat, qanurli isulinniaqpat taikkua naalanngittut guutiup ajuriqsuijinganik? (1 piita 4:17)

kingulliqpaat uqalimaagait paippaaqutiit ammalu nunanga

paippaaqutiit ilisaivut "guutiup naglingninganik" (1 jaan 4:8,16) amma jiisusi guutiuninganik (jaan 1:1,14)—guutiup nunanga angajuqqaaqarniaqpuq naglingnirmik maligangillu ikajuqtuillutik naglingnirmik, qiimigusunngingaarlutik (cf. Revelation 22:14-15).

paippaaqutiit takutittigivut guutiup aanjimik aullaqtittiniarninganik tusaqtittiniaqtumik tavungalimaaq ajuriqsuijimik guutiup nunaqutinganik (Revelation 14:6-7) ammailaak asianik aanjimik nalunaiqsiluni angijualuuqquujigaluaqtillugu, papilon kataktuq (Revelation 14:8-9). taakkua tusagaksat sulinirarutauniaqput ajuriqsuijimut nunarjuarmiunut pilauqsimajanginnik tautuktigijaulutik amma pijjutaulutik "amisualungnut" guutimut tikinniaqtut isuani (Revelation 7:9-14). ajjiginngiłłuniuk kingulliqpaami papilonmiut sannginginga saqqinniaqtuq kataglunilu (cf. Revelation 18:1-18), kingulliqpaami pilirinirijaujuq guutiup nunaqutinga tauvungalimaaq:

> [15] aanjilu 7-gijanga nilliqpuq: nipiqquqtujualuullutiglu qilammi, uqaqłutik, "nunait tamaani nunarjuarmi nunagijauliqput

> jialuttinnut ammalu kuristimut, ammalu taanna aulattiniaqtuq tauvungalimaaq ammalu tauvungalimaaq!" (Revelation 11:15)

jiisusi aulattiniaqtuq nunangani! ammalu paippaaqutiit saqqitittivut marruungnik atinginnik:

> [16] annuraarmini qukturarminilu atiqarłuni titiraqsimajumik: King of Kings and Lord of Lords. (Revelation 19:16)

kisiani jiisusi aulattijutuuvaa? una ujjirilugu:

> [4] takullugillu iksivautait, iksivaaqłutiglu, iqqaqtuqtauliqłutiglu. takulilaurivunga tarninginni taikkua niaqungit niaqungit unikkaariaqtuqsimaninginnut jiisusimut ammalu uqausinganut guutiup, ajuriqsuilaunngittut nirjutimik tauttunganigluunniit, ammalu nalunaikkuttiqsimanngiłłutik qaungagut agganginnigluunniit. ammalu inuulauqtut ammalu aulattillutik kuristimik 1000-nut arraagunut. . . . [6] quviasukpugut ammalu saint tainna ilauqataujuq sivullirmi makikkanniqtuqaqtillugu. taimaittunut aippangani tuqujuup sannginiqanngilaq, kisiani ajuriqsuijiuniaqtut guutimut ammalu kuristimut, ammalu aulattiqatauniaqłutik taaksumunga 1000-nut arraagunut. (Revelation 20:4,6)

kuristillariit ressuscitaqtitauniaqput aulattiqatiqalirlutik kuristimik 1000-nut arraagunut! nunanga tauvungalimaanguniaqtuq (Revelation 11:15), kisiani aulattiniq sivulliqpaanik makititaulauqtunik saintnik uqausiujunik Revelation 20:6-mi 1,000-tuinnarnut arraagunut. taimaimmat tamanna uqausiriqqauvara uattiaq sivulliqpaanguniraqługu nunaqjuap−timikkut, arraagugasangnut, imannaunngingaaqłuni, kingulliqpaaq, tarnikkuunganiqsaq.

qassikallait qanuiliurniulauqtut titiraqsimavut uqalimaagarmi Revelation-mi taimailaurninginnik arraaguit 1000 akunningani ammalu kingulliqpaami pilirinirijaujumi guutiup nunaqutingani:

> [7] 1000 arraaguit aniguqpata, saatanaasiup anullaksiivingminik anititauniaqpuq [8] silairrijaqturlunilu nunalirjuanik tisamanik tiriqquaniittunik nunarjuap, guug amma maag, katinnasuglugit

unatarniarlutik, naasautingit siuraqtitut tariurmi. ... [11] takullugulu angijualuk qakuqtaq iksivautarjuaq amma tainna iksivaaqtuq, kiinanga nuna amma qilak qimaalaurmata. iniksaqarunniiqłutiglu. [12] takullugillu tuqungajut, mikittut angijullu, nangiqtut guutiup saangani, uqalimaagaillu matuiqtaullutik. asianik uqalimaagarmik makpiqsijuqalaurilluni, uqalimaagaq inuusirmut. tuqungajullu iqqaqtuqtaullutik piliriangit maliktaullutik, titiraqsimajut uqalimaagarni. [13] tariuq tuqungajunik sakkuttilauqpuq iluaniittunik, tuqulu haitslu tuqungajunik tuniuqqaillutik iluaniittunik. iqqaqtuqtaullutiglu, atuni piliriangit maliktaullutik. [14] tuqu amma haitslu igitaullutik ikuallaktumut. taanna aippariliqtanga tuqujuq. [15]kinatuinnaq nanijaunngittuq titiraqsimajuq inuusirmi igitaulauqpuq ikuallaktumut. (Revelation 20:7-8, 11-15)

uqalimaagaq Revelation takutittivuq kinguniagut piliriniqtaqalaarninganik gavamaup kinguniagut 1000-nik arraagunik aulattiniqtaqalauqtillugu ammalu aippangani tuqujuqalauqtillugu taikkununga qipiluinnaqtunut repentance ammalu guutiup atuqpaktanginnik:

[1] takuliqpunga nutaamik qilakmik amma nutaamik nunamik, sivulliq qilak amma sivulliq nunarjuaq anigulaurmata. tariuqarunniiqłunilu. [2] uvanga, jaan, takuliqpara nunalirjuaq saint, nutaaq Jerusalem, taununngaqtuq qilammiuniqsaq guutimit, pivagiijaqtaujuq nuliamut piusaqsimalluni uiminut. [3] tusaqłungalu nipiqquqtujumik qilammiinngaaqtumik uqaqtumik, "takugit, guutiup igluqarvinga inungniiqataungmat, ammalu najurniaqtangit, ammalu inuqutiginiarmagit. guutiup nangminiq piqatiginiarmagit ammalu guutigijaulutik. [4] guutiup quvvialimaangit ijinginnik allaqtirniaqtangit; tuqujuqajjaajunniiqtuq, qiksaaqtuqajjaajunniiqtuq, qiajuqarunniirlunilu. aannirniqtaqajjaajunniiqtuq, taikkua kingunittinni aniguqsimalirmata." (Revelation 21:1-4)

[1] takutiłłuningalu kuungmik salumajumik imarmik inuusirmut, taqsaqattiaqtuq kuristitut, pigiaqłuni guutiup iksivautanganik amma laammik. [2] aqqutiup qitiani, amma kuup saniani, napaaqtulik inuusiq, 12-nik piruqtuqaqłuni, atuni napaaqtuit

> piruqsiivakłutik taqqitamaat. uqaujangit napaaqtuup mamisarutaulauqput nunalirjuanut. [3] piujunniiqtuqajjaajunniiqtuq, kisiani guutiup iksivautanga amma laam iluaniinniaqput, amma pijittiraqtingit pijittirarniaqłutik. [4] kiinanga takuniaqtanga, atingalu qaunganiiłłuni. [5] unnuaqtaqajjaanngilaq taikani: qaummaqqutiqariaqanngittut uvvaluunniit qaumajariaqanngittut siqinirmi, suuqaimma jialuup guutiup qaumatittivangmat. ammalu aulattiniaqtut tauvungalimaaq ammalu tauvungalimaaq. (Revelation 22:1-5)

ujjirilugu taanna gavamagijaujuq, 1000 arraaguit aniguqsimaliqtillugit, ilaqaqpuq pijittiraqtinik guutimut ammalu tauvungalimaaq. taanna nunalipaujaq, aaqqiksuqtaulauqtuq qilakmi, qimainiaqpuq qilakmik nunamullu tikinniaqłuni. tamanna pigiarutauvuq kingulliqpaami pilirinirijaujumut guutiup nunaqutinganut. maanna aanniarunniirniq aksururnarunniirnirlu!

suqutiksanngittut tigusiniaqput nunamik (maatiu 5:5) amma kisulimaanik (Revelation 21:7). nunarjuaq, piqasiutillugu nunalirjuaq taikaniinniaqtuq, piuniqsauniaqpuq guutiup aqqutingit atuliqtitauniarmata. qaujimagit imanna:

> [7] angiglivallianinga gavamaup saimaningalu isulijjaanngittuq, (aisaia 9:7)

nalunanngilaq piruqpallianiqtaqalaarmat kingulliqpaami piliriniujumi guutiup pigiaqsimaliqpat kikkulimaat malinniarmata guutiup gavamanganik.

tamanna quvianarniqpaanguniaqtuq:

> [9] kisiani titiraqsimangmat: "iji takulaunngilaq, siutilu tusalaunngilaq, isiqsimanngilarluunniit uummatinganut inuup tamakkua guutiup aaqqiksuqsimajangit taikkununga nagligijaminut." [10] kisiani guutiup saqqitisimajangit uvattinnut tarningagut. (1 Corinthians 2:9-10)

nagligusungniq, quviasungniq, amma iłurriinnarniq. quvianattialaaqtuq! guutiup nunanga piuniqsammariuniaqpuq tauvungalimaaq. ilagijaujumanngilatit?

5. pivviujut silataani nutaami testament-mi ilisailauqtut guutiup nunaqutinganik

sivulliit ilisaijirjuat kuristimut isumalauqpat ajuriqsiujjijariaqarasugillutik ajuriqsuijiunirmik sulillattaaqtumik guutiup nunanganik?

ii.

arraagugasangnit aniguqtunit, uqallaktillugu ilisaijirjuaq paat iurman silattuqsarvigjuamit North Carolina-mit, uqainnaqattalauqpuq, tammanngiłłunilu, uqainnaqattalauqtuq ajjiginngimmagu ullumiuliqtuq ukpirniraqtutituunngittuq, jiisusi maliktigilauqtangillu nalunaiqsilauqsimangmata guutiup nunanganit. luuktaaq iurman tukisiumaninga ukpirniup *miksaanut ajjiginngimmariktaraluanga tuksiarvingmut* guutimut, angiqatiqarajaqtugut ajuriqsuijirjuaq nunamut jiisusu uqausirilauqsimajanga maliktingillu ukpirijanginnik. angiqatiqarajarmijugut amisut ukpirnilirijut ullumiujuq tamatuminga tukisisimanngimmata.

nutaunnginniqpaaq papataujuq nutaap testament-ngulauqtillugu titirausiq amma ajuriqsuijjuti

guutiup nunanga pimmariulluni ilagijaulauqpuq uqausiusimajumut "nutaunnginniqpaaq ukpirnilirinirmut ajuriqsuijjuti annaumasimajuq" (Holmes M.W. Ancient Christian Sermon. The Apostolic Fathers: Greek Texts and English Translations, 2nd ed. Baker Books, Grand Rapids, 2004, p. 102). taanna *pituqaq ukpirniup ajuriqsuijjutinga* iluliqaqpuq ukuninga uqausiujunik nunaup miksaanut:

> 5:5 sulikkanniq qaujimavusi, nukariik, tamaaniinnivut timiup pimmariungimmat ammalu qilammiujukkut, kisiani sulinirarutinga jiisusiup angijummariuvuq ammalu piujummariulluni: taqaiqsittiarniaqpusi aggiqtumi nunangani ammalu inuusiq tauvungalimaaq.

qulaani uqausiujuq takutittivuq taanna nunagijaujuq maannaunnginninganik, kisiani tikinniarninganik tauvungalimaangulunilu. sulikkanniq, taanna nutaunngittuq ajuriqsuujjijjuti imanna uqaqsimavuq:

[6:9] taimali tamakkua pittiaqtut angutiit ajuqpata, nangminiq pittiarnikkut pilirininginitigut, qiturngaminik inuulittijunnanngikkutta, qanurli qularnanngijjutiqaqpita isirniariaksaq nunanganut guutiup suruqsimanngikkutta ammalu suruqsimanngikkutta? uvvaluunniit kina ikajuqtiginiaqpavut, qaujijausimanngikkutta piujunik ammalu piujunik piliriniujunik? [9:6] taimaimmat nagligiqattautilauqta, tamatta isirunnaqulluta nunanganut guutiup. [11:7] taimaimmat, qaujimagutta kisut tammanngimmangaata guutiup tautuktangatigut, isirniaqpugut nunanganut ammalu piluta sulinirarutaujunik "siutivut tusalauqsimanngitangit ijingillu takulaunngitangit uvvaluunniit uummatingit inuit isumagisimajanginnik."

[12:1] utaqqilauqta, taimaimmat ikarratamaat nunanga guutiup nagligusungnikkut ammalu pittiarnikkut, qaujimannginatta qanga guutiup saqqilaarmangaat. [12:6] uqaqtuq, ataatama nunanga tikinniaqtuq.

qulaani uqausiujut takutittivut naglingniq inuusiqattiarnikkut pijaujariaqarmat, suli isilaunnginatta guutiup nunanganut, ammalu taimailisuungulluni guutiup saqqilauqtillugu−jiisusi utikkannilauqtillugu. ataataup nunaqutinga ammalu nunanga jiisusituangunngilaq.

tusaruminaqtuq pituqauniqpaaq guutiup ajuriqsuijjutinga guutiup annaumatittijjutigisimajanga ilisaivuq taassumingassainnaq guutiup nunanganik nutaami testament-mi ilisaijjutigijanganik ammalu kajusiinnaqtuq tuksiarvik guutiup ilisaijjutigiliqtanganik (ajurnanngituinnariaqaqpuq tuksiarvillattaamiinngaaqtuq guutimut, kisiani qaujimaluannginnira guutimik ajuqtittivuq suliniqsamik uqausiqariaksaq).

aippangani 1000 tuksiarviup sivuliqtingit ammalu ajuriqsuijiit

qaujimajaujariaqaqpuq 1000 pigialisaaqtillugit papias, tusaajuq jaan piqannarijaullunilu polycarp-mut ammalu isumagijaulluni ajuriqsuijiuniraqtaulluni iksirarjuanut, ilisailauqsimavuq arraagugasaalungnut 1000-nut. juuspius titiralauqtuq papias ilinniaqtittilauqsimaninganik:

> ... 10000-ngulaarmata tuqungajut makikkannilauqtillugit, nangminiq aulattilirlutik jiisusi aaqqiktauluni tamaani nunarjuami. (Fragments of Papias, VI. takungmilugu juuspius, tuksiarviup piusituqangit, uqalimaagaq 3, XXXIX, 12)

papias ilinniaqtittilauqpuq tamanna pitaqattiarajarninganik:

> taimaatsainnaq, [uqalauqtuq] palaugaaq qulinik saqqiigajarmat
>
> 10,000-nik siutiqarlutik, ammalu siutilimaattiat 10,000-nik palaugaaqarlutik, ammalu palaugaalimaat 10 paunsnik uqumainniqarlutik, salumattiaqtumik, palaugaaksattiavaalungmik; ammalu aapuit, piruqsiaksat, ammalu iviit ajjigiipalungnik piruqsiaqarlutik; ammalu uumajulimaat, niriqattalirlutik nunami sanajausimajunik, saimattialirlutik ammalu inuuqatigiittialirlutik, ammalu malittialirlutik inungnut." [unikkausiusimajut tamakkua titiraqtausimajut papiasmut, inutuqaq, tusaaqattalauqtuq jaan ammalu piqannarijaulluni polycarp-mut, tisamagijangani uqalimaaganginni; tallimanik uqalimaagaliulauqsimangmata...] (Fragments of Papias, IV)

titiraqtaujuq nutaaq testament *titiqqanga Corinthians-kunnut* uqaqsimajuq:

> [42:1-3] apostolo pilauqtut ajuriqsuijjutimik uvattinnut jiisusu karisiimit; jisu kuristu aullaqtitaulauqtuq guutimit. taimaimmat kuristu guutimiinngaaqpuq, ammalu apostolo kuristuisimiinngaaqtut. tamakkiik taimaimmat saqqilauqtuuk pijumajanganik guutiup aaqqittausimajukkut. taimaimmat pasijaksaqtaaramik, ammalu nalunairviuttiaqtutik makikkannirninganut jiisusu karisiimut ammalu nalunaiqtaullutik uqausingitigut guutiup nalunairviuttiaqtutik saint espritmut, kajusililauqput tusaruminaqtunik tusaruminaqtunik nunanga guutiup tikinniarninganik.

polycarp smurina ukpirnilirigianngalauqsimavuq, ajuriqsuijiulauqsimangmijuq jaanmut, kingulliqpaangulluni apostolo tuqulauqsimalluni. polycarp c. 120-135 A.D. ilisaijjutaulauqtuq:

quviasukpugut ajuqsaqtut, ammalu taikkua pittiaqtauqattangittut pitsiarnirmut, pigimmagu guutiup. (Polycarp. titiqqaq pilipimiunut, saapta II. *Ante-Nicene Fathers-kunnit, uqalimaagaq 1* aaqqigiaqtausimajuq aaliksaantu raaputs ammalu jaimisi taanulsan. amialigakkut uqalimaagaliarisimajangit, 1885)

qaujimalluta, taimali, "guutiup mitarijauvanngilaq", pisugiaqaqpugut naammaktumik tilisijjutinganik ammalu piugijanganik... suuqaimma piungmat nakataujariaqarmata pijumanirijaujunik nunarjuamiittunik, suuqaimma "pijumanirijaujulimaat unatarmata tarnimut; " ammalu "naliatuinnaq pirajakpaktut, uvvaluunniit piuksanngittuit, uvvaluunniit imminik pittianngitittivaktut inuuqatiminut, tigusijjaanngilat guutiup nunaqutinganik," taikkualuunniit pilirivaktut naammanngittunik amma naammanngittunik. (ibid, saapta V)

atii pijittilaurlavut kappiasugluta, ammalu upigittiarlugu, taimannattauq imminik tilisisimammat uvattinnik, ammalu apostolotitut uvattinnik ajuriqsuijiulauqtutitut, ammalu prophetetitut uqaqattalauqtut sivuniagut tikinniarninganik jialu. (ibid, saapta VI)

asingititut nutaami testament-mi, polycarp ilisailauqpuq pittiaqtut, maligarnik siqumittijiunngittut, tigusiniarmata guutiup nunaqutinganik.

ukua uqausiulaurmijut ilinniaqtittijjutaulaurninginnik polycarp-mut:

ammalu sabbat kinguniagut uqalauqtuq; 'naalalaurlavut tiliurijjutikka, nagligijasi surusiit guutimut. ajuriqsuijirjuat taikaniitillugit, ammalu maanna tiliurikkanniqpunga ilissi pisuttiaqullusi pittiarlutik ammalu pittiarlutik aqqutingagut jialuup... *ujjirittiarlusi,* ammalu upalungaiqsimagissi*, uummatisi uqumaiksaqtaililit,* nutaaq maligialik pijjutiqaqtuq nagligusuqattautinirmik, tikinninga saqqikaallaktillugu suurlu qaummaallaktutitut, iqqaqtuinirjuaq ikuallaktumut, inuusilimaamut, tuqujunnanngittumut nunaqutinga. ammalu kisutuinnait ilisaqtaujut guutimut qaujimavusi, qiniliraangassi

> pijuminaqtitaujunik titiraqsimajunik, titirausirilugit titirautimut saint espritmut uummatissinnut, tamakkua maligialiit iliksinniinginnarniarmata.' (inuusinga polycarp, saapta 24. J. B. laitvut, ataatagijaujut, vol. 3.2, 1889, pp. 488-506)

militu saatismiut, tuksiarvingmut sivuliqtigijaulauqtuq, 170 A.D.-mi, ilisailauqsimavuq:

> suuqaimma maligaq saqqitaulauqtuq ajuriqsuijikkut-pituqaq nutaami, tamakkiik saqqiqtuuk sainimit amma Jerusalem-mit; ammalu tilisijjutaujuq saqqitaulluni piugijaulluni, ammalu qanuittuuninga pijariiqtausimajuup, ammalu agneaq irnimiittuq, ammalu sipi angutimiittuq, ammalu angut guutimiittuq...
>
> kisiani ajuriqsuiji nalunaiqsijjutaulilauqpuq maligarmik amma
>
> naammaksiniq, tuksiarvik sulijumik tuqquqsiviuliqtillugu...
>
> taanna uvattinnik inuuliqtittilauqtuq assualuk isumassurunnarnirmut, taaqtumit qaumanirmut, tuqunirmit inuusirmut, pittiaqtaunnginnirmit tavungalimaaq nunamut. (militu. tuqungajuq pasover-mi. versets 7,40, 68. tukiliuqtaujuq kuurusmit: uqalimaagaq qarasaujakkut uppirijaujunit. http://www.kerux.com/documents/KeruxV4N1A1.asp)

taimaimmat, guutiup nunanga qaujimajaulilauqpuq tauvungalimaaq, maannalisaq iksirarjuakkut tuksiarvituinnaunngiłłuni, ilaqaqłunilu guutiup maliganganik.

asiattauq 1900 qitiqpasiani 2000 titirausiq tiliurivuq inungnik takuqujilluni nunamik:

> taimaimmat, naliqsi mitaujjittaililiqpisi uvvaluunniit kingumut qiviaqtaililusi, kisiani pijumaniqattiarlusi upagasuglusi ajuriqsuijimut guutiup nunanganut. (ruuman kilimant. ilisaqsiniq, uqalimaagaq X, saapta XLV. pijaujuq sivuniani-niisiup ataatangit, uqalimaagaq 8. aaqqigiaqtaujuq aaliksaantu raaputs amma jaimisi taanulsan. amialigakkut uqalimaagaliarisimajangit, 1886)

sulikkanniq, titiraqtausimaqquujinngiłłuni tuksiarvillattaamut, 1900 qitiani titiraqtaujuq *taijaujuq The Shepherd of Hermas* tukiliuqtaulluni raaputs amma taanulsan atuqpuq uqausirmik "guutiup nunanga" 14-ngiqsuqłuni.

ukpirnillariit, allaat amisut kuristusiuniratuinnalauqtut, qaujimalauqtut guutiup nunanganik 1000 aippangani.

allaat iksirarjuakkut amma kanangnarmiut ajuriqsuijingit airinius tukisilauqtut makikkannilauqtillugit, kuristit isilaarninginnik guutiup nunanganut. ujjirilugu titiralauqtanga, c. 180 A.D.:

> taimaimmat taikkua uppirusuttut, iluaniinginnarmata saint esprit, tunijaulauqtuq taaksumunga baptisinikkut, ammalu pisimajaulluni tunijaujumut, pisukkuni sulijumik ammalu pitsiaqtumik ammalu qinuisaarunnattiarluni. taanna tarniq makikkannirviqarmat uppirusuktunik, timi pikkannirluni tarnirmik, ammalu ilagilluniuk, sannginingagut saint esprit, makititaulluni ammalu isiqpallialluni nunanganut guutiup. (airinius, saint, ajuriqsuijirjuaq laijanmi. tukiliuqtaujuq aarmitis raapinsanmut. takutsautitsiniq ajuriqsuijinik, saapta 42. viuls, kuuganajut, attuuva 1879. titiraqtausimajuq uvani SOCIETY FOR PROMOTING CHRISTIAN KNOWLEDGE. NIU JUAK: MAKMILAN KUAPAKKUT, 1920)

tiophilus aantioch ilisailauqtuq:

> uqausirituinnaqtara piuninga; taigukku nunanga, uqausirituinnaqtara piuninga... suuqaimma tuqujunnarunniiqtilaurmagu pigiarninganit, guutinnguqtigajalauqtanga. … taimali, tuqujunnangittumit uvvaluunniit tuqungajumit, kisiani, uqaqqaugatta qulaani, tamakkiinnik pijunnaqtuq; taimaimmat pijumanniruni tuqujunnangittumut, malilluni atuqujaujunit guutimut, tunijaugajaqpuq tunniqqusiariluniuk tuqujunnangittumit, ammalu guutinngurluni. (tiophilus, To Autolycus, 1:3, 2:27)

iksirarjuakkut ajuriqsuijinga, hippolytus, 1900 pigialisaaqtillugit, titiralauqsimavuq:

> ammalu piniaqtutit nunanga qilakmut, ivvit, tamaaniinnirnit tavvani inuusirni, qaujimalaurassiuk silaup kinga. ammalu piqatigijauniaqtutit divinmut, ammalu kinguvaarijaulutit kuristimut, ajuqtitaugunniirlutit pijumaniujunut uvvaluunniit pijumaniujunut, ammalu nungutaulauqsimagunniirlutit aanniamut. guutinnguqsimagavit: qanuittutuinnait atsuruutigilauqtatit inuullutit, taakkua ilissinnut tunisimajangit, upinnarani inuulauqsimagavit, kisiani sunatuinnait naammattut guutimut tuniniarmagit, taakkua guutiup suliniraqsimajut ilinnut tunisiniarniraqsimagavit, upinnarani ajuriqsuqtausimagavit, ammalu inuuliqtitausimagatsi tuqugunnangittumut. (hippolytus. akiraqturniq iluunnanginnik uppirijaujunik, uqalimaagaq X, saapta 30)

turaagarijanga inuit ukpirijaulirlutik (nutarallattaangullutik guutimut, cf. Psaume 82:6) aggiqpalliajumi nunagijaujumi guutiup.

aggiqpalliajuq guutiup nunanga ilisaijjutaulauqpuq iksirarjuakkut tuksiarvingani (takuluguttauq akiqanngittuq qarasaujakkut uqalimaagaq, atuinnaujuq ccog.org-mi, taijaujuq ukpirijaujut iksirarjuakkut tuksiarvingani: amiakkungit kajusijunnaqpat ajuriqsuijiunirmut?).

akaunngiliurutaujut aippangani pingajuanilu 1000-nginni

nunanga naammagijaugaluaqtillugu, 1000 aippangani, maligarnik akiraqtuqtuq sivuliqtiujuq atilik mausian saqqilauqsimavuq. mausian ilisailauqtuq akiraqtuqtuni maligarmik guutiup, sabbat, ammalu guutiup nunanga. akiraqtuqtaulauraluaqtillugu polycarp-mut ammalu asinginnut, katiqatiqaqattalauqtuq tuksiarvingmut Roma akunikallak ammalu aktuiniqammariqquujilluni tuksiarvingmut.

aippangani pingajuanilu 1000-nginni, unikkaaqtualiuqtiit saqqippallialilauqput aaliksaanturia (ijipta). unuqtut unikkaaqtualiuqtiit akiraqtulauqput ukpirijaujumik guutiup nunaqutinganik. ujjirilugu unikkaaliangusimajuq ilanginnik unikkaaqtuarijaujunik:

> tiunisius inuulauqsimajuq ajunngittunit ajunngittunit ilagiinit aaliksaanturiami, ammalu ilinniaqtitaulluni uppirijanginnit.

qimailauqsimavuq pagan ilinniarvinginnit ilinniaqtiuliqtuni uurijanmut, kinguvvilauqsimajanga kamajiulluni ajuriqsuijinut ilinniarvingani aaliksaanturiami...

kilimant, uurijin, amma gnostic-kut ilinniarvinga piujunniiqtittivallialilauqput ukpirijaujunik tukiqattianngittukkut amma sulinngittukkut tukiliuqsimajanginnut... imminut atiqtaalauqsimavut "suliniraijiit." nipus taqqakkununga akiraqtulauqpuq suliniraijinik, amma uqainnaqłuni kuristiup aulattilaarninganik nunarjuami...

tiunisius aivaqatiqalauqtuq nipos-nik malittiujunik, ammalu unikkaangagut... "taimaittumik maanna pitaqalirmat guutiup nunaqutaani." taanna sivulliqpaattianguvuq uqausiujuq guutiup nunanga pitaqarninganik maannaujuq qanuilinganinginni tuksiarviit...

nipus tammarnirilauqtaminik iniqtirilauqpuq, takutittilluni taanna nunanga qilammiujuup sulinngittuunnginninganik, kisiani pillattaangulluni aggiqpalliajuq nunanga jialuup makippallianinganut inuusilimaamut...

taimali isumagijauninga nunaqjuaq saqqilaarninganik maannaujuq qanuilinganiujumi isumagijaulilauqpuq ammalu saqqitaulluni gnostic-kut ilinniarvingani unikkaaqtuijinut ijiptimi, A.D. 200-mit 250-mut, 1000-ngujut sivurngani ajuriqsuijirjuat kuin angajuqqaarjuangani isumagijaulauqtinnagit iksivaaqatauninginnik...

kilimant isumalilauqsimavuq guutiup nunanganik sulijumik isumakkut qaujimanirmik guutimik. urigan saqqilauqtanga tarniup tukinganik ijiqsimalluni tukisinattiaqtunik titiqqanik. (vuat, hanri taana. The Gospel of the Kingdom: Kingdom of this world-miunngittuq; uvaniunngittuq nunarjuami; kisiani qailuni tappaani nunamut, tuqungajunit makikkannirnirmut ammalu utiqtittivallianirmut kisulimaanik. saqqiqtitaujuq kalaakstan, remsen & Haffelfinger, 1870, pp. 124-125)

taimaimmat, ajuriqsuijirjuaq nipus ilisaitillugu ajuriqsuijirjuaq guutiup nunanganik, taikkua sulinngittunik, sulinnginniqsanik, tukisinasuqattalauqput. ajuriqsuijirjuaq apollinaris hierapolis-mi unatarasulaurmijuq tammaqsimajunik sulijunik taiksumanitsainnaq. taikkua tuksiarvillattaarmiittut guutiup nangilauqsimavut sulijumik guutiup nunanganik taimanngalimaaq.

huuput W. aamsturaang ilinniaqtittilauqtuq ajuriqsuijimik nunamut, ammalu

1900-nginni, inuugunniilauqtuq huuput W. aamsturaang, sivulliqpaangulluni sivuliqtiulauqtuq maannalisarnik vilitaalphian-mi tuksiarvingani guutiup (Revelation 3:7-13), titiralauqsimavuq:

> qipilulaurninginnut kuristiup ajuriqsuijinganik..., nunarjuaq inangiijariaqalilauqpuq asianik inangiingaarluni. sanajariaqalilauqput *sulinngittumik!* tusaqsimavugut guutiup nunanga uqausiutuinnarninganik piujummariuninganik––piujuulluni ikpigijaulluni inuup uummatingani––mikigligiaqtittilluni taqsaqanngittumik, sulinngittumik! asingit sulinngittunik uqausiqaqsimavut taanna "tuksiarvik" nunagijauninganik... prophete taaniu, inuulauqsimajuq 600 arraaguit sivurngani jiisusiup, qaujimalauqtuq guutiup nunanga pillattaanguninganik––gavamaujuq aulattilluni inullattaanik nunarjuami...
>
> uvva ... guutiup nalunaijaqtanga kisuungmangaat nunanga guutiup: "ammalu taiksumani taakkua kings..."--uvani uqausiqaqtuq qulinik putugurnik, ilanga savirajak ilangallu marraq suraksaraittumik. tamanna, kasuutilluni prophetimik taaniu 7-mut, ammalu Revelation 13 ammalu 17-mut, uqausiqaqtuq nutaami amialigait nunanganni tariup akiani maanna aaqqikpalliajumik... ijissinnut! Revelation 17:12 nalunaiqsittiaqpuq katinniqtaqalaarninganik qulinik kingnik uvvaluunniit nunaqjuanik (Apocalyp. 17:8) makititittikkannirniarninginnik nutaunngittumi nunaqjuap nunaqjuangani...

jiisusi tikippat, qainiaqtuq king-nguluni, aulattiluni nunarjualimaami (apocalyp. 19:11-16); ammalu nunaqutinga--*nunanga guutiup*--uqalauqtuq taaniu, nungutauniarmat taakkua nunarjualimaami nunagijaujut. Revelation 11:15 uqaqsimavuq imaak: "nunait tamaani nunarjuami *nunannguqtut* nunagijaulirlutik angajuqqaattinnut, ammalu kuristimut: ammalu taanna aulattiniaqtuq tauvungalimaaq ammalu tauvungalimaaq"! taanna nunagijaujuq guutimut. isulippuq maannaujuq gavamaujunut--ii, ammalu allaat mialigait ammalu kuin nunanganni nunalirjuangujut. taimali gavamannguläaqtut--gavamagijaulirlutik--jiisusi kuristimut, kinguniagullu king-ngulirluni nunarjualimaami. tamanna nalunarunniiqtittittiaqpuq sulijuq guutiup nunanga gavamallattaanguninganik. Chaldean empire nunagijaulauraluaqtillugu --taimaattauq qaliujarjuap nunarjuanga gavamagijaulauqpuq--taimannattauq guutiup nunanga gavamauvuq. aulattilirniaqłuni gavamagijaujunik nunalirjuanut nunarjuami. jisu kuristu inuulilauqpuq king--aulattijiunirmut! ...

taannasainnaq jiisusu kuristu pisulauqsimalluni qaqqakkut naqsakkullu nunattiarmi amma aqqutikkut Jerusalemmi 1,900 arraaguit ungataani utikkannilaalirmijuq. uqalauqtuq utikkannilaarniraqłuni. akurruqtitaulauqtillugu, guutiup makitittilauqtuq tuqungajunit ullut pingasut aniguqtillugit amma pingasut unnuit aniguqtillugit (maat. 12:40; Acts 2:32; I Cor. 15:3-4). guutiup iksivautanganualauqtuq. angajuqqaaqarvik gavamagijaujumut nunarjualimaami (Acts 1:9-11; Heb. 1:3; 8:1; 10:12; apocalyp. 3:21).

taanna "angajukłiq" unikkaaqtuamit, guutiup iksivautangannualauqtuq--"ungasiktumiinniqsaq nuna"--ilijaujumalluni kuin angajuqqaanginnut nunarjualimaanut, ammalu utirluni nunamut (luuk 19:12-27).

sulikkanniq, qilakmiippuq kisiani "utiqtittiviuniq kisulimaanik" (Acts 3:19-21). *utiqtittiniq* tukiqaqpuq utiqtittikkannirniq qanuilinganirilauqtaminut. tavvanili, utiqtittikkannirniq guutiup

gavamanganik nunarjuami, taimainninganullu, utiqtittikkannirniq nunarjuarmi sailinirmik, amma isumagijaujunik qanuilinganiujunik.

maannaujuq nunarjuami aksururnaqtut, unatarniujut angiglivalliatuinnaqtut amma akiraqtuutijut angilaanguniaqtuq nunarjuami akaunngiliurutaujuq angijualuulirluni, guutiup ulavisainngippat, inuup timinga inuulijaujjaanngittuq (maat. 24:22). isulinniqpaangani kinguvariaqtaukpat pitaqarunniiqtittinajarmat uumajulimaanik nunarjuamit, jisu kuristu utilaaqtuq. maannali tikinniaqtuq divinmut guutimut. tikinniaqtuq sannginilimaangagut piuningagullu nunarjualimaami−aulattijuq saqqititaujumit. (maat. 24:30; 25:31.) qaijuq "King of Kings, and Lord of Lords" (Rev. 19:16), aaqqiksiluni nunarjuami gavamarjuangujumik aulattilunilu nunalirjualimaanik "savirajangmut savirajangmut" (Rev. 19:15; 12:5) ...

kuristiup tunngasuktitaunngilaq?

kisiani inutuinnait tuqłulaarniaqpat quviasuglutik, tunngasuktittilutiglu quviasuttiarlutik pijuksittiarlutiklu−−tuksiarviillu ukpirnilirijutuqakkut?

taimaijjaanngittut! uppirusunniaqtut, suuqaimma sulinngittut ministaujut saatanaasimut (II Cor. 11:13-15) silairrisimammagit taakkuninga, taanna akirarijauninganik. tuksiarviit ammalu nunalirjuat ninngaumaniaqtut tikinniarninganut (apocalyp. 11:15 ammalu 11:18), ammalu unataqtuksakkut unatarasuallarinniaqtut taaksuminga tuqutaunasugluni (apocalyp. 17:14)!

nunalirjuat ilauniaqtut unatavigjuarnauniaqtumi pingajugiliqtangani nunarjuami, unatarlutik Jerusalem-mi (Zach. 14:1-2) ammalu jiisusi utilaarilluni. silaup sannginingagut "unatarniaqtuq taikkuninga nunalirjuanik" unataqtunik taaksuminga (veesi 3). saalagillarinniaqtangit (Rev. 17:14)! "isigangit nangirniaqtut taikani ullurmi qaqqarmi olives-mi," qanittumi kanangnangani Jerusalem (Zach. 14:4). (aamsturaang HW. nalunaqtut arraaguit, 1984)

paippaaqutiit uqaqsimavut jiisusi utilaarninganik, saalaqarniaqłunilu, kisiani unuqtut unatarniaqłutik utiqpat (Revelation 19:19). unuqtut uqarniaqtut (tunngavigillugit tukisinirluktaujut paippaaqutiit prophetinginnik, kisiani ilangagut pijjutiqaqłutik sulinngittunik prophetenik amma nalunaqtunik) jiisusi utiqtuq kingulliqpaangulluni jiisusiup akirarininganik!

ukua huuput aamsturaangmiinngaarmijut:

> sulijuq uppirniq--guutiup sulijuq sannginiqaqtitaujuq nalligusunnirmik guutimik tunijausimajumik saint spirit-mut... quviasunniq uqautaujunnangittuq qaujimanirmut guutimik ammalu jiisusu kuristimik--qaujimanirmik sulijumik--ammalu uunarninganik guutiup nagligusunninganik! ...
>
> ilisaijjutingit guutiup tuksiarvillattaangani imaittuutuinnaqput "inuusiqarnirmik uqausilimaanik" saint paikpaani...
>
> inuit sanguniaqput "pilutik" "tunisinirmut"--guutiup naglingniup aqqutinga.
>
> nutaaq inuusirijaujuq tigusinialiqpuq nunarjuamik! (ibid)

nutaaq inuusirijaujuq guutiup nunaqutinga. nalunaiqsiniq nutaaq inuusirijaujuq saqqilaarninganik tunngaviqarlunilu naglingnirmik pirjuangulluni ilagijauvuq sulijumik ajuriqsuijimik nunamut jiisusi maliktinginnullu ilinniaqtittijjutigilauqtanganut. tamanna uvagut *kajusiinnaqtumi* tuksiarvigijaujumi guutiup uqausirivaktanga.

huuput aamsturaang ujjirusulilauqtuq jiisusi ilisaininganik inuit inuuqatigiit, isumagaluaqtillugit naalagumanirminik, qipiluksimangmata 'sakkuttinirmik' inuusirmik, naglingniup aqqutinganik. kinatuinnaq tukisiattiaqquujinngilaq pimmariuninganik jiisusi ilisaijjutigilauqtanga.

inuulittiniq jiisusikkut ilagijauvuq ajuriqsuijimut

maannali ilangit uqalimaaqsimajut isumajuksauvut jiisusi inuujunniirnirilauqtanga inuuliqtittinirmut. ii, inuujunniirninga ilagijauvuq

ajuriqsuijinut nutaami testament-mi amma huuput u. aamsturaang titiralauqtanginnik.

nutaaq testament takutittivuq ajuriqsuijjuti ilautittininganik inuuliqtittinirmik jiisusikkut:

> [16] kanngusunngittiaqtunga ajuriqsuijimik kuristimut, guutiup sannginirimmagu inuulittinirmut kikkulimaanut uppirusuktunut, juutimut sivulliuluni ammalu guriisimut (Romans 1:16).
>
> [4] taimaimmat taikkua siammaktiqsimajut namutuinnaalauqput ajuriqsiujjillutik uqausirmik. [5] pilipusi samariliamut nunaliqpaujarmut ajuriqsuujjilluni kuristimik. ... [12] kisiani ukpirijaqarmata pilipusimik ajuriqsuitillugu pijjutilingnik nunanga de guutiup amma atinganik jiisusu karisiimut, tamarmik angutit arnaillu baptisilauqsimavut. ... [25] unikkaaraaniksimaliramik amma ajuriqsiujjisimaliramik uqausinganik jialunaup, utilauqput Jerusalem-mut, ajuriqsuillutik ajuriqsuijinik amisuni nunalingni samaritanut. [26] aanjilu jialuup uqallalilauqpuq pilipusimut... [40] pilipusi nanijaulauqpuq asituusmi. aqqusaaqłunilu, ajuriqsiujjiqattalauqpuq nunalipaujalimaani tikinnasungningani kaisariamut. (Acts 8:4,5,12,25,26,40)
>
> [18] ajuriqsuujjilluni jiisusimik ammalu makikkannirnirmik. (Acts 17:18)
>
> [30] taimali paulusi arraaguungnut marruungnut igluqalauqpuq atuqtuaqtamini, ammalu tunngasuktittilluni qaijulimaanik, [31] **ajuriqsuilluni guutiup nunaqutinganik ammalu ilisailluni pijjutilingnik jiisusu karisitimik** naluqqutinngittiaqłuni, kinatuinnarmut nuqqangatitaunngiłłuni. (Acts 28:30-31)

ujjirilugu ajuriqsuiniq ilaqalaurninganik jiisusimik ammalu nunanganik. aittaangugaluaq, tukisiumattiarniq ajuriqsuijinik guutiup nunanganik pitaqanngigajukpuq ilisaijjutaujunik guriiku-qaliujaqpait tuksiarvinginni.

ilaak, uvattinnik ikajurumalluta ilagijaulirluta taikunga nunamut, guutiup nagligusuluamut inungnik jiisusimik tuqutittilauqsimangmat uvattinnik

(jaan 3:16-17) ammalu uvattinnik inuulittilluni (Efes 2:8). ammalu tamanna ilagimmagu tusaruminaqtuup (Acts 20:24).

ajuriqsuijirjuaq nunarjuap pijariaqaqtanga, kisiani...

piliriaqarniq sailinirmut (maatiu 5:9) ammalu piujumik piliriaqarniq atuutiqattiaqtut turaagarijauvut (cf. galatia 6:10). suli, amisut nunarjuarmi sivuliqtiit, piqasiutillugit ukpirnilirijiit, ukpirusukput nunarjualimaami inuit piliriqatigiinniarmata sailinirmik ammalu ajuqsarunniiqtittinirmik, ammalu guutiup nunaqutinganiunngittuq. ammalu ilangagut kajusiniqatsiarniaraluaqtillugit, kajusiniqajjaangittut, ilangit inuit pinasuarnirisimajangit tikiutiniaqtut nunarjuamik inuusirmik kajusititsigunnaililuni jiisusi utilaungippat saqqititsigiarluni nunaqutiminik (maatiu 24:21-22). inuit aaqqitsuijut nunamik guutimik pitaqanngitillugu suvalikianguvuq sulinngitturlu ajuriqsuiji (Psaume 127:1).

unuqtut nunarjuarmi aaqqiksuinasungmata ukpirnilirijunik paatulan nunarjualimaami parnautimik aaqqiksijumallutik nutaamik nunarjuami aaqqiksimaniujumik 2000-nginni. tamanna *kajusiinnaqtuq* tuksiarvik guutimut akiraqtuqattaqsimajangat taimanngat pigialauqsimangmat amma parnaksimallutik kajusiinnarniaqłutik akiraqtuqtaunginnarniaqłutik. taimanngat saatanaasiup silairritittilauqsimangmat ivimik ajuriqsuijimik 6000 arraaguit aniguqsimaliqtut (genesis 3), amisut inuit ukpirusuksimavut qaujimaniqsaunirminik guutimit kisunik imminik nunarjuarminiglu piuniqsautittiniarmangaata.

malikługu paippaaqutiit, katisimajariaqarniaqtut unataqtuksakkut sivuliqtingat tariup akiani (taijaujuq King of the North, taijaungmijuq uumajuq Revelation 13:1-10) ilaqarluni ukpirnilirijimik (taijaujuq sulinngittuq prophete, taijaungmijuq kingulliqpaangulluni antichrist amma marruungnik-napaaqtulik uumajuq Revelation 13:11-17) nunalipaujarmit 7-nik qaqqanik (Revelation 17:9,18) saqqittiniarluni 'babylonian-mik' (Revelation 17 & 18) nunarjuami aaqqiksimaniujumik. inuit utiriaqaraluaqtillugit jiisusimik ammalu saqqitauluni nunanga, amisut nunarjuarmi ujjirusujjaanngittut tamatuminga tusagaksamik 2000-nginni—ukpirijaqainnarniaqput ajjigiinngittunik titiraqsimajunik saatanaasiup sulinngittumik ajuriqsuujjijjutinganik. kisiani nunarjuaq qaujititauniaqpuq.

iqqaumaniaqputit jiisusi ilisailauqsimaninganik:

> [14] ammalu taanna ajuriqsuijjuti nunaqjualimaami uqausiuniaqtuq qaujijjutauluni nunarjualimaanut, ammalu isulinninga tikinniaqpuq. (maatiu 24:14)

ujjirilugu ajuriqsuiji nunarjuamut tikinniarmat tautuktiuluni, isulinninga tikinniaqpuq. taanna "isulinninga" pigiarutauvuq "aksururnarjuaqtumut.

qassikallangnik pijjutiqaqput tamatumunga.

sivulliq guutiup nunarjuarmiunik tusaqujingmat sulijumik ajuriqsuijimik pigialaunnginningani aksururnarjuaqtuq (takuksautitaujuq pigiarninganik maatiu 24:21-mi). taimaimmat, ajuriqsuijikkut tusaqtittijjutinga qaujijjutauvuq iniqtirijjutaullunilu (cf. Ezekiel 3; aimuusi 3:7). saqqititikkannirniaqpuq qallunaanut sangutittikkannirnirmik (Romans 11:25) amma qallunaangunngittut sangutitauningit (Romans 9:27) jiisusi utilaunnginningani.

asiattauq pijjutiujuq pijjutinga tusaqtitsijjutiup ajjiginngimmagu isumagijanginnut makippalliajuup King of the North Beast sannginiqarnirmut, ammalu sulinngittumut prophetemut, kingulliqpaangulluni akirarjuaq. taakkuak marruuk sailiniarniraqsimatuinnarniaqpuuk inuit pinajungningitigut amma ukpirnilirinikkut, kisiani turaaqtittiniaqtuq isuanut (maatiu 24:14-22) amma surainirmut (cf. 1 Thessalonika 5:3).

imaikkaluaqtillugu paippaaqutiit uqaqsimagaluaqtillugit akiraqturlutik sivullirmi sulijumik ukpirnirmik (juut 3), uqausiq guutiup sulininganik (jaan 17:17), ammalu sulijut kuristit aviksimajariaqarmata taikkunanngat angiqatiqaqpaktunik ukpirnilirinirmik (2 Corinthians 6:14-17), unuqtut uqarniaqtut "ajuriqsuijingit" (tusaruminaqtut) ilautittijuq angiqatigiingnirmik sailinirmik atausiunirmiklu pitaqarunnaqullugu. aittaangugaluaq, sulijuq ajuriqsuiji nunanga guutiup isumagijauniaqtuq sulinnginninganik amisunut saqqijaaqtittijunut ukpirnilirijunik amma ukpirnilirijunik turaagarijanginnik uumajuq amma sulinngittuq prophete (kingulliqpaangulluni ajuriqsuiji).

nalunaikkutat amma saglujut kamanaqtut pijjutigillugit (2 Thessalonika 2:9), tamarmikasak nunarjuarmi niruarijaqarniaqput ukpirijaqarumallutik saglujumik (2 Thessalonika 2:9-12) ukpirinngingaarlugu ajuriqsuijiup tusagaksanga. pijjutigillugu naammanngittukkut piunnginniraqtauninginnut arraagugasaalungnut guutiup nunanganut iksirarjuanut, kanangnarmiut orthodoxes, lutherans, asinginnullu, amisut tammarlutik uqaqattarniaqput tusaqtaujuksaq arraagugasaalungnut ajuriqsuijinut nunagijaujumut guutiup sulinnginninganik ajuriqsuujjiniuninganik aktuaniqarninganik nirjutimut ammalu ajuriqsuijimut.

pigialauqtinnagu aksururnarjuaqtuq, ukpirijaqaqtut vilitaalpian kuristit (Revelation 3:7-13) nunarjualimaamut tikinniaqtut (maatiu 24:14) tusaqtittilutik arraagugasaalungnut ajuriqsuijinut nunamut ammalu uqaujjilutik nunarjuarmiunut ilangit nunarjuarmi sivuliqtiit (ilaullutik uumajut ammalu sulinngittut prophetet) qanuiliurniarmangaata.

ikajuqtuiniaqtut uqaujjilutik nunarjuarmiunut taanna uumajuq, King of the North sannginiqaqtuq, ammalu sulinngittuq prophete, kingulliqpaangulluni akirarjuaq, surainiarmat (ilangillu tatigijangit) amialikamiut ammalu anglo-nunalirjuat kuin nunanganni, kanatami, aasturailiamit, ammalu niu siilanmit (taaniul 11:24,39) ammalu kingunittiangagut surailutik arapiit/islammiut katujjiqatigiingit (taanniul 11:40-43), atuqtaulutik tuurngarnut (Revelation 16:13-14), ammalu unatarniaqłutik jiisusu kuristimik utiruni (Revelation 16:14; 19:19-20). ukpirijaqaqtut vilitaalphiamiut (Revelation 3:7-13) tusaqtittilaaliqput arraagu 2000-nguliqtillugu guutiup nunanga tikilaalirninganik maannaruluk.

tamanna pivalliajutigut uqausiurjuarajaqtuksaujuq ikajuutaulunilu maatiu 24:14 kajusititauninganut. uvagulli tuksiarvingmut guutimut aaqqiksuivalliajugut uqalimaagaksanik (ajjigiinngittunik uqausirnik), ilasivallialluta ikiaqqivingnut, asinginniglu pilirivallialluta pivagiijarasukłuta 'naittukulungmik piliriaksamik' (cf. Romans 9:28) ikajuutauniaqtumik guutiup pijumanirijanganut maatiu 24:14 naammaktumik pititausimangmat tautuktiuluni isulinniaqtumut.

taanna 'sulinngittuq ajuriqsuiji' nalunaiqsijuq nunarjuarmi sivuliqtinik (immaqaa 'nutaaq' quttiktumiinniqsaq sivuliqtiujuq tariup akiani ilaqarluni angiqatiqaqsimajumik iksirarjuangunirarluni) piuksajjaanngilaq taimanna uqausiqarnirmik−nunarjuarmiunik ilittiqujijjaanngittut qanuiliullaringniarmangaarminik (nangminirlu ukpirinngituinnariaqaqłunijjuk sivullirmi, cf. aisaija 10:5-7). taakkua ammalu/uvvaluunniit ikajuqtuijingit sulinngittukkut ilisaituinnariaqarivut ukpirijaqaqtut vilitaalphiamiut ukpirniliit malingniarninginnik piuksannginnirmik ukpirijaujumik (arraagurjuanguniqsami) aggiqpalliajumik akiraqtuutijumik. qanutuinnattiaq naammaksannginniraqtaujut imminik ammalu/uvvaluunniit maliktigijanginnik vilitaalphiamiunut ukpirijaujunut ammalu kajusiinnaqtumut tuksiarvingmut guutimut saqqitittilirniaqput pittianngitittinirmik (taaniul 11:29-35; Revelation 12:13-15). tamannattauq turaaqtittiniarmijuq isuanut−pigiarninga aksururnarjuaqtuup (maatiu 24:21; taaniul 11:39; cf. maatiu 24:14-15; taaniul 11:31) ammaluttauq 3 1/2 arraagut sapujjausimalutik ukpirijangit vilitaalpia kuristit (Revelation 3:10; 12:14-16).

uumajuq amma sulinngittuq prophete pinajungniaqpuq, kiinaujaliurasungnirmut silairritittinirmik, nalunaikkutarnik, saglujunik kamanaqtunik, inuaqsinirmik, asinginniglu aksururutaujunik (Revelation 13:10-17; 16:14; taanniul 7:25; 2 Thessalonika 2:9-10) aulattijunnarnirmut. kuristit apiriniaqput:

> [10] "qanuq akuniutigijuq, jialu, saint ammalu sulijuq, iqqaqtuqtaulaunnginnirni ammalu akigiaqsilaunnginnirni auttinnik taikkununga nunaqaqtunut nunarjuami?" (Revelation 6:10)

taimanngalimaaq, guutiup inuqutingit isumaqattaqsimavut apirillutiglu, "qanuq akuniutigijuq jiisusi utirasungniaqpat?"

qaujimanngikkaluaqłuta ullunganik ikarranganigluunniit, niriukpugut jiisusi utilaarninganik (ammalu arraagu 1000-nguliqtillugu guutiup nunanga saqqitauluni) 2000-nguliqpat tunngavigillugit unuqtut titiraqsimajut (suurlu maatiu 24:4-34; Psaume 90:4; Hosea 6:2; luuk 21:7-36; Hebrews 1:1-2; 4:4,11; 2 piita 3:3-8; 1 Thessalonika 5:4), ilangit maanna takuliqtavut aniguqtitauvalliajut.

jiisusi ulavisainngippat, inutuinnait nungutittiniaqtut inuusilimaanik:

> [21] taimali angijumik aksururnaqtuqtaqarniaqtuq, taimailauqsimanngittutitut taimanngat nunarjuaq pigialauqtillugu maannamut, aagga, taimailauqsimajjaananilu. [22] ammalu taakkua ulluit nailligiaqtaunngippata, kinatuinnaq inuulijaugajanngittuq; kisiani niruaqtausimajut pijjutigillugit taakkua ulluit nailligiaqtauniaqtut. (maatiu 24:21-22)

> [29] taakkua ulluit aniguqpata siqiniq taaqsiniaqtuq, taqqirlu qaumajunniirluni; ulluriat katangniaqtut qilakmit, ammalu sannginingit qilak saalagijaulutik. [30] taimali nalunaikkutiujuq irningata inuup saqqilaaqpuq qilammi, ammalu tamarmittiaq inuit nunarjuami qiksaalirlutik, ammalu takulutik irninga inuup tikippalliajuq nuvujakkut qilammiujukkut sannginiqarluni ammalu pikkunaqtummariuluni. [31] ammalu aanjingit aullaqtittiniaqput nipiqquqturjuaraalungmik nipiqaqtumik, ammalu katitittilutik niruaqtaminik tisamanik anurinit, isuanit qilaup isuanut. (maatiu 24:29-31)

guutiup nunanga nunarjuap pijariaqaqtanga.

kiggaqtuijiit nunamut

kisumik piliriaksaqaqpit kanatami?

maannali, ukpirnillariuguvit, kiggaqtuijiujariaqaqputit jiisusimut amma guutiup nunanganut. ujjirilugu apostle paulusi titiralauqtanga:

> [20] maannali, kiggaqtuijiuvugut kuristimut, suurlu guutiup ajuinnaarijanga uvattinnik: ajuinnaarvigivattigit kuristiup kiggaqturlugu, saimmaqatigiilaurit guutimut. (2 Corinthians 5:20)

> [14] taimaimmat nangiqsiniaqpusi, qitiqsi talisimalugu sulijumik, immatiup saattuujanganik atisimalusi, [15] isigatillu isigatit isigaujaqsimalusi upalungaijainirmik sailinirmut; [16] piluaqtumik, sapuulutarmik tigusilutit qamigunnarniaqtassinnik ikumajulimaanik naukkaqtautinginnik piunngittuup. [17] nasarmik inuulittinirmut nasarmik tigusilutit, ammalu sapuulutarmik

> tarniup, uqausiujuq guutimut; [18] tuksiujjiinnaqattarlunga tuksiujjiqattaqłungalu tarnitigut, ujjiqsuttianginnarlunga tamatuma isuanut qinuisaanginnarlunga amma tuksiujjiqattarlunga saintlimaanut— [19] uvannullu, uvannut uqausiujunnaqullugu, qanira matuittiarlugu qaujitittijumallunga nalunaqtumik ajuriqsuijimik, [20] kiggaqtuijiullunga ipiqsimatillunga; iluani uqallagunnarniarama kappiasunngilunga, uqallagiaqarama. (Efes 6:14-20)

kisuungmat kiggaqtuiji? *miuriam-uipsta* ukuninga tukilik:

> 1**:** kiggaqtuijimmarik; *piluannguaqłuni***:** kiggaqtuiji quttiktumiinniqsaq ilisarijausimaluni kanataup silataani gavamagijaujumut kanatamiutaunngittumulluunniit kiggaqtuijiuluni nangminiq gavamagijaminut kanatamiutaunirmulluunniit tilijausimaluniluunniit pituinnaunngittumut atuqtaulaukangniaqtumullu kiggaqtuijiunirmut
>
> 2 *a***:** pijunnautiqaqtitaujuq kiggaqtuiji uvvaluunniit tusaqtittiji

ukpirnillariuguvit, kiggaqtuijillariuvutit, kuristimut! ujjirilugu apostle piita titiralauqtanga:

> [9] kisiani niruaqtausimagassi kinguvaattinnut, kuin angajuqqaarjuanginnut, nunalirjuangullusi, inuqutinginnut, upigijauniarassi taissumunga qaiqujilauqtumut taaqtualummit qaumattiaqtumut; [10] inuuvalauqtuugaluat kisiani maanna guutimut inuuliqput, nagligijaulaunngittut kisiani maannali nagligijauliqput. (1 piita 2:9-10)

kuristiulluta, ilagijaujariaqaratta nunattiavangmut.

naliak nunalirjuaq sanctisimaliqpa?

ilaak, naliatuinnaq nunaqjuaq nunarjuami−kisiani ilagijaulirniaqtut kuristiup nunaqutinganut (Revelation 11:15). guutiup nunaliqutinga, nunanga saintuvuq.

kiggaqtuijiulluta, ilaugajunngilagut gavamaliriniujunit nunalirjuangujunit nunarjuamit. kisiani inuujariaqaliqtugut guutiup inuusinganit maanna (takuluguttauq akiqanngittuq qarasaujakkut uqalimaagaq atuinnaujuq www.ccog.org taijaujuq: *Christians: Ambassadors for the Kingdom of God, Biblical instructions on living as a christian).* aturluta guutiup inuusinganit maanna, ilittijunnarniqsauvugut qanuimmat guutiup aturusingit piulaangungmangaata, taassumanngat angajuqaarijaujunnaqulluta iksirarjuangulutalu aulattilutalu kuristimik nunarjuami:

> [5] taissumunga nagligusulauqtumut uvattinnik ammalu uasaqsilauqtumut uvattinnik suraittinnik aungagut, [6] ammalu uvattinnik angajuqaannguqtittisimangmat ammalu iksirarjuanguliqtittilluni guutimut ammalu ataatanganut, taikunga upigijauqullugu ammalu sanngínirijauluni tauvungalimaaq ammalu tauvungalimaaq. amen. (Revelation 1:5-6)

> [10] ammalu uvattinnik angajuqqaannguqtittisimavugut ammalu ajuriqsuijinnguqtittisimalluta guutittinnut; ammalu aulattiniaqpugut nunarjuami. (Revelation 5:10)

atausiq sivuniksami atuqtaunajaqtuq angajuqqaannguqtittisimavugut ammalu iksirarjuangurnirmut ilinniaqtittiniq taikkuninga tuqungajunik pisugunnarnirmik guutiup aturusinginnik:

> [19] inuit sainimiutauniarmata Jerusalem-mi; qiajjaajunniiqputit. nagligusuttiarniaqtuq ilissinnik nilliagutik; tusaruniuk, kiuniaqpaatit. [20] ammalu jialunaup tunisigaluaqtillugu ilissinnik palaugaarmik aksururnaqtumut ammalu imarmik aksururnaqtumut, kisiani ilisaijisi tiriqquanuuqtaujjaajunniiqtut, kisiani ijisi takuniaqput ilisaijissinnik. [21] siutisi tusaaniaqput uqausirmik tunungni, imanna uqaqtumik, "una aqqutik, pisugvigilugu," qangatuinnaq taliqpingmut saakkuvit uvvaluunniit qangatuinnaq saumingmut saangaguvit. (aisaia 30:19-21)

tamanna prophetigijaugaluaqtillugu arraagugasaalungnut, maannauliqtuq kuristit pivagiijaqsimajariaqaqput ilisainiarlutik:

> [12] ... maannali ilisaijiujariaqaliqputit, (Hebrews 5:12)

> [15] kisiani sanctilugu jihvaa guutiup uummatissinni: ammalu atuinnaunginnaqattarlusi kiuqattarnirmik kikkulimaanut apirijunut pijjutimik niriungniqarnirmut iliksinniittumut mikillitiqsimaluni kappiasukłunilu: (1 piita 3:15, KJV)

paippaaqutiit takutsautitsijut amisut uppirusunniqsait kuristit, pigialauqtinnagu atsururnarjuaqtuq, ilinniatitsiniaqtut amisunik:

> [33] taikkualu inuit tukisiajut amisunik ilinniaqtittiniaqput (taaniul 11:33;)

taimaimmat, ilittivallianiq ammalu piruqpallianiq piunirmik ammalu qaujimanirmik (2 piita 3:18), maanna piliriarijariaqaliqtavut. jiisusu uqalauqtuq, "uvannik tautuktiuniaqpusi Jerusalem-mi, ammalu juutialimaami samariamilu, ammalu nunarjuap isuanut" (Acts 1:8). ilagijanga piliriaksarijavit nunagijaujumi guutiup ilisaijunnarnirmik.

ammalu ukpirijaqarniqsaujunut, vilitaalpian kuristinut (Revelation 3:7-13), tamanna ilaqarniarivuq ikajuqtuinirmik pimmariujumik ajuriqsuijimik unikkaaqsimajumik pigialauqqaaqtinnagu arraagu 1000-nguliqtillugu guutiup nunanga (cf. maatiu 24:14).

guutiup nunanga aaqqiktaulauqtillugu, guutiup inuqutingit atuqtaulirniaqput utiqtittijjutaulutik suraksimajumik nunarjuamik:

> [12] taikkua iliksinniinngaaqtut sananiaqput aktakutuqarnik; tunngaviliurniaqputit amisunut kinguvaarijaujunut; ammalu taijauniaqtutit aaqqiksuijiulutit siqumittisimajunik, aaqqiksuijiujut aqqutinik najurviginiaqtarnik. (aisaia 58:12)

taimaimmat, guutiup inuqutingit guutiup atulauqtanga maannauliqtuq ajurnannginniqsautittiniaqpuq inungnut nunaligjuarmiutaujunnaqsilutik (nanituinnarlu) tamatumani aaqqigiaqtauvalliatillugu arraagu 2000-nginni.

nunarjuaq piuniqsaullarinniaqtuq. kiggaqtuijiujariaqaliqtugut kuristimut maanna, pijittirunnarniarattattauq nunaqutaani.

sulijuq ajuriqsuijimut tusagaksaq asijjirutaujunnaqpuq

jiisusu uqalauqtuq, "uqausikka malikkuvigit, disciplegillariktakka. 32 qaujimaniaqpusi sulijumik, sulijurlu isumaqsuliqtittiniaqpusi" (jaan 8:31-32). qaujimaniq sulijumik ajuriqsuujjiniup miksaanut guutiup nunanganik uvattinnik ajuqsisimajunniiqtittivuq sulinngittunik niriungnirijaujunik nunarjuami. kappiasunngilluta ikajuqtuijunnaqpugut pivagiijaqtausimajumik kajusiniqattiaqtumik–guutiup pivagiijaqsimajanganik! saatan silairrisimavuq nunarjualimaamik (Revelation 12:9) taannalu nunanga de guutiup sulijuq aaqqigutiuvuq. nangiqsijariaqaqpugut kiggaqtuilutalu sulijumik (cf. Jan 18:37).

ajuriqsuijikkut tusaqtittijjutinga imminik inuulittinituinnaunngilaq. tusaruminaqtut guutiup nunanga asijjirutaulluaqpuq tamatumani arraagumi:

> [2] ammalu malituinnangillusi tamaunga silarjuamut, kisiani asijjirniaqpusi isumasi nutaanguriaqtauninganut, qaujitittiniaravit kisu piummangaaq ammalu naammattukkut ammalu piujuummangaaq pijumajanga guutiup. (Romans 12:2)

ukpirnillattaat asijjiqsimajut pijittirnirmut guutimik ammalu asiminik:

> [22] tigujaumajut , naalattiaqattarlusi kisulimaanik angajuqqaassinnut timikkut maliglugu, ijigituinnangillusiuk, angutinut piugijaulutik, kisiani uummatikkut sulittiarlutit, kappiasuglusi guutimik. [23] qanutuinnattiaq piliriniarussi, uummatikkut piliriniaqpusi, suurlu jialunamut ammalu angutinuunngittuq, [24] qaujimalusi jiajimit tunijauniarassi tunijauniaqtusi; pijittirassi jiisusimik kuristimik. (Kolosa 3:22-24)

> [28] taimaimmat, tunijaugatta nunamik saalagijaujunnanngittumik, atii pitsialaurlavut, pijitsirunnaqulluta guutimik naammattumik pitsiarluta ammalu kappiasutsiarluta. (Hebrews 12:28)

kuristillariit inuusiqarmata ajjiginngitanganik nunarjuamit. naammagigattigut guutiup maligangit qulaani nunarjuap tammaqtunut tammaqtunullu. naammaksaqtut inuusiqaqput ukpirnikkut (Hebrews 10:38), ukpirusugiaqarmata inuuniarluni guutiup iliqqusinganik ullumiuliqtuq. kuristit isumagijaulauqput ajjiunnginninginnut nunarjuarmi

inuuvvigijaminit, inuusirijangit taijaullutik "aqqutimik" nutaami testament-mi (Acts 9:2; 19:9; 24:14,22). nunarjuaq imminik inuusiqaqpuq, silairrijaulluni saatanaasiup aulatanganut, taijaujuq "aqqutinga kain" (juut 11).

ajuriqsuijirjuaq guutiup nunanganut tusaqtitsijjutiujuq pitsiarnirmut, quviasunnirmut, saimanirmullu (Romans 14:17). prophetiup uqausinga, tukisijautsiaqtuq, sailinaqpuq (cf. 1 Corinthians 14:3; 1 Thessalonika 4:18), piluaqtumi taututtilluta nunarjuaq surappalliatillugu (cf. luuk 21:8-36). sulijuq ukpirniup inuusinga turaaqtittivuq tarnikkut pitaqattiarnirmik timikkullu pivaallirutinik (maak 10:29-30). tamanna ilagivaa qanuimmat taikkua inuujut tukisiumavut nunarjuaq pijariaqarninganik guutiup nunanganik. kuristit kiggaqtuijiuvut guutiup nunanganut.

kuristit niriungniqaqput tarnikkut, timikkuunngittukkut, nunaqaraluaqtilluta timikkut (Romans 8:5-8). "niriungniqaqpugut ajuriqsuijimut" (Kolose 1:23). tamanna sivulirilauqtatta kuristit tukisilauqtanga amisunut jiisusiuniraqpaktunut ullumi tukisillarinngitanginnik.

6. guriiku-qaliujait tuksiarvingit ilisaivut nunarjuaq pimmariuninganik, kisiani...

Greco-Roman tuksiarvingit ukpirusukput ilisaivangninginnik ilanginnik guutiup nunaqutaani, kisiani tukisijunnattianngilat kisullariungmangaat. suurlu, *iksirarjuakkut uqalimaagangit* ilinniaqtittivut imanna:

> kuristiup ... naukkulimaaq ilisaijjutigijangani saqqinninganik taatsuma nunarjuap, ajjigiinngittut ilulingit, tukillattaangit, qanuq tikitaujariaqarmangaat, tunngavilluatarijauvut uqausirijanginnut, taimaimmat uqausirijanga taijaujuq "ajuriqsuiji nunanganut"... uqausiqaqattalilauqtut tuksiarvimmik "nunanga guutimut"; cf. Col., I, 13; I Thess., ii, 12; Apoc., I, 6, 9; v, 10, asingillu... tukiqaqtuq tuksiarvik divinmut timiqutigijaulluni... (Pope H. Nunanga de Dieu. iksirarjuakkut uqalimaagangit, uqalimaagaq VIII. 1910)

qulaaniittut tikkuaqsigaluaqtillugit "Col., I, 13; I Thess., ii, 12; Apoc., I, 6, 9; v, 10," qiniruvigit, qaujiniaqtutit naliatuinnaq taakkua titiraqsimajut uqaqsimanngimmata ***tuksiarviup*** nunaqutigijauninganik guutiup. ilisaijut uppirusuktunik ilagijauniarninginnik guutiup nunaqutinganut uvvaluunniit jiisusiup nunaqutigininganik. paippaaqutiit iniqtirisimajut amisut asijjiigajariangit ajuriqsuijimik uvvaluunniit asianut saagajariangit, sulinngittumut (galatia 1:3-9). aittaangugaluaq, ajjigiinngittut taimaiqattaqsimajut.

jiisusi ilisailauqtuq, "aqqutigijara, sulijuq, ammalu inuusiq. kinatuinnaq ataatamut upagutijunnanngilaq kisiani uvakkut" (jaan 14:6). piita ilisailauqtuq, "asiagullu inuulittijjutitaqanngilaq, asianik atiqtaqanngimmat ataani qilak tunijausimajumik inungnut inuulijaujjutiginiaqtattinnik" (Acts 4:12). piita uqaujjilluni juijinik tamarmik ukpirusugiaqarmata veivutuniarlutik ammalu jiisusi inuulijauniarmat (Acts 2:38).

tamatuma ajjiginngitangagut, iksirarjuangulauqtuq vuraansis ilisaisimangmat ukpirniqanngittut, jiisusi pitaqanngitillugu, inuulijaujunnarmata piujunik pilirinikkut! ilisaingmijuq juutiit inuulijaujunnarninginnik jiisusimik anginngillutik! ammalukkanniq, taanna ilangillu guriiku-qaliujarjuarmiut isumagijaqaqquujigivut

paippaaqutikkuunngittuq 'miali' pilluatauninganik ajuriqsuijinut ammalu ukpirniliriqatigiinngittunut. aittaangugaluaq, taakkua asingillu tukisianngimmata jiisusiup pimmariuninganik uvvaluunniit sulijumik ajuriqsuijimik guutiup nunanganut. amisut saqqijaaqtittijut sulinngittunik ajuriqsuijinik.

amisut pisugumajut tautungnikkut ammalu ukpirusukłutik nunarjuamik. nutaaq testament ilisaivuq kuristit qulaani tautugiaqarninginnik:

> [2] isumaqarlutit qulaaniittunik, nunamiutaunngittunik. (Kolose 3:2)
>
> [7] pisuqattaratta ukpirnikkut, tautungnikkuungittuq. (2 Corinthiens 5:7)

taimaikkaluaqtillugu, Pope pius XI ilisaituinnalauqpuq pisugunnarnirmik tautukłuni tuksiarviqutiminik:

> ... iksirarjuakkut tuksiarvinga ... kuristiup nunaqutinga nunarjuami. (pius titirausinga *Quas Primas*).

iksirarjuakkut ikiaqqivinga uqaqsimavuq, "guutiup nunanga saqqitaulauqsimavuq nunarjuami jiisusu kuristimut arraagungani 33 AD-mi, tuksiarvingatigut, aulataulluni piitamut... iksirarjuakkut tuksiarvinga." kisiani arraagugasaalungnut guutiup nunaqutinga tamaaniinngilaq uvvaluunniit Roma tuksiarvinga. tikippat, nunarjuamiinniaqtuq. sulijuq tuksiarvik guutimut "kiiqaraluaqtillugu nunamut" (maatiu 16:19), taikkua tuksiarviqarniraqtut guutiup nunaqutinganik "piiqsisimajut kiimik qaujimanirmut" (luuk 11:52).

tuksiarvik Roma sanngijumik ilisaivakpuq akiraqturnirmik maannaruluk nunarjuami arraagugasaalungnut guutiup nunanganik taannatuangulluni "doctrine of Antichrist" titiraqtausimajuq *catechism-nguniraqtaujumi iksirarjuakkut tuksiarvingani*:

> **676** iksirarjuap silairrininga saqqippallialiriiqpuq nunarjuarmi taimanngat uqaqtuqaraangat qaujijjutaunasukłuni piusirijauvalauqtunik niriungnirijauvalauqtumik saqqilitainnarunnarmat piusirijauvalauqtuup ungataanut iqqaqtuinikkut. tuksiarvik qipiluksimavuq

> aaqqigiaqtausimajunigluunniit tamatuminga sulinnginnirmik nunamik atiqalirluni arraagurjuat 1000-nginniiłłutik... (Catechism of the Catholic Church. Imprimatur Potest +Joseph Cardinal Ratzinger. Doubleday, NY 1995, p. 194)

aittaangugaluaq, taikkua angiqatiqaqtut tamatuminga akaunngiliurutiqarjuarniaqput tusaqtittinirmik ajuriqsuijimik guutiup nunaqutinganik isuani. ilangit pirjuaraalungnik piliriniaqput akiraqturlutik taikkuninga uqausiqaqtunik (taaniul 7:25; 11:30-36). kisiani, isumatuinnariaqaqputit, tamarmittiaq jiisusimik uqaqpaktut jiisusimik Lord-nguniraqłutik taikaniiqataujjaanngilat? aakka, taimaijjaanngittut. ujjirilugu jiisusi uqausirilauqtanga:

> [21] "tamarmiunngittuq uvannut uqaqtut, 'jia, jialu,' isijjaanngilat nunaqjuamut, kisiani tainna pilirijuq pijumajanganik ataatama qilakmi. [22] unuqtut uvannut uqarniaqtut taikani ullurmi, 'jialu, jialu, prophetisilaunngilagut ivvit atingagut, anitittilaunnginnatta tuurngarnik ivvit atingagut, ammalu amisunik kamanaqtunik pilirilaunnginnatta ivvit atingagut?' [23] ammalu uqautiniaqpakka, 'qaujimalauqsimannginakkit; uvannik qimaksiniaqpusi, iliksi maligarnik suraiqattaqtusi!' (maatiu 7:21-23)

apostolo paulusi uqalauqpuq "nalunaqtuq maligarmik surainiq" "piliriliriilauqtuq" (2 Thessalonika 2:7) taiksumani. tamanna maligarmik surainiq aktuaniqarivuq paippaaqutiit iniqtirijjutigisimajanganut isuani taijaujuq "nalunaqtuq, papilon angijuq" (Revelation 17:3-5).

"nalunaqtuq maligarmik surainirmut" aktuaniqaqpuq ukpirnilirijunik ukpirijaqaqłutik aksururiaqannginnirminik guutiup qulit maligangit maliganginnik, asingillu. amma/uvvaluunniit unuqtunik naammagijaujunik kikitaujunnaqtunik pitaqaqpuq amma/uvvaluunniit naammagijaujunik anullaksiijjutitaqaqpuq siqumittiniarluni guutiup maliganganik, taimainninganullu isumagaluaqtillugit guutiup maliganganik pitaqarasugillutik, ukpirnilirinirmik pisimanngittut jiisusi uvvaluunniit apostangit ilitarinajaqtanginnik pillattaanguninginnik.

amisut ukpirnilirijut suurlu pharisititut siqumittilauqtut guutiup atuqujanginnik, kisiani iliqqusingit naammaksannginniraqłunigit—jiisusi

tamatuminga naammaksannginniraqłuniuk (maatiu 15:3-9)! aisaija ujjiqsuqujilaurmijuq inuit guutimut pigijauniraqtut akiraqturajarninginnik maliganginnik (aisaia 30:9). aittaangugaluaq, tamanna maligarmik surainiq ullumimut tikiłługu takuqattaqtavut.

asiattauq "nalunaqtuq" imaittuujaarmat tuksiarvik Roma ukpirusuqquujingmat unataqtuksakkut ukpirnilirijjusingit turaaqtittiniarninginnik sailinirmik amma ijjujukkuunganngittumik guutiup nunanganik nunarjuami. Scripture iniqtirivuq aggiqpalliajumik cumenical atausinnguqtittinirmik ilisaijjutaulluni, arraagugasangnut, kajusittiarniarninganik (una ujjirijauli: nutaaq *Jerusalem Bible*, iksirarjuanut-angiqtausimajuq tukiliuqtausimajuq, takuksautitaujuq):

> [4] imminik urrullutik saattianganut dragon uumajuq pijunnarniqtaaqtisimagamiuk; ammalu imminik urrullutik uumajuup saattianganut, uqaqłutik, 'kinali ajjiqaqtigijunnaqpa nirjutimik? kina unatarunnaqpa?' [5] uumajuq uqallagunnaqtitaulluni pikkugusungnirminik ammalu piuksannginnirminik ammalu pilirijunnaqtitaulluni taqqinut 42-nut; [6] ammalu uqarłuni piuksannginnirminik guutimut, atinganut, tupinganut ammalu taikkununga igluqaqtitaujulimaanut. [7] unatarunnaqtitaullutik saintnik ammalu saalagilugit, ammalu sanngiqtaaqtitaullutik qanuittulimaanik, inungnik, uqausirnik ammalu nunalirjuanik; [8] ammalu inulimaat nunarjuarmi ajuriqsuiniaqput, suurlu, kikkulimaat atingit titiraqtausimanngittut taimanngat nunarjuaq saqqitaulauqtillugu laam uqalimaagangani inuusirmut. [9] kinatuinnaq tusaajuq, naalalaurli: [10] taikkua tigujaumajut tigujausimalutik; taikkua tuqutaujumajut saattukkut tuqutaulutik saattukkut. taimaimmat saintit sapiliqtailimajariaqaqput ammalu ukpirusuttiarlutik. (Revelation 13:4-10, NJB)

paippaaqutiit iniqtirivut isulinninganut papilon atausiuninga:

> [1] ilangat 7-ngujunit aanjinit 7-nit alugviqaqtunit uvannut uqallagiaqtulauqtuq, uqaqłunilu, 'uvunngalaurit takutinniaqpassi anullaksiqtaunirilauqtanganik nuliaksarjuaraaluup ininganiittuq imattiavaaluup qanigijaani, [2] angajuqalimaanut nunarjuami

nuliarijauqattaqsimajuq, ammalu nunarjualimaami aangajaaqtittisimajuq vainimik nuliarnirilauqtanganut.' [3] isumakkut aullarujjilluni uvannik inuqanngittumut, taikanilu takullunga arnamik ikimajumik aupaqtumik uumajumik 7-nik niaqulik ammalu qulinik nagjulik ammalu piunngittualunnik atiqarłuni naukkulimaaq. [4] arnaq annuraaqsimalluni ittinnguamik amma aupaqtumik amma taqsaqarłuni guulunik amma ujamiutinik amma savirajangnik, tigumiarłunilu guulumik uainimik irngusirmik ilulliqsuqsimalluni piunngittualungnik nuliarnikkut nuliaqtaunirminik; [5] **qaungani titiraqsimajuqalauqpuq atirmik, nalunaqtumik atiqaqłuni: 'papilon angijuq, anaanagijaujuq nuliarijausuulimaanut amma piunngittulimaanut atuqtauvaktunut nunarjuami**.' [6] takulauqpunga aangajaaqtuq, aangajaaqtuq saintup aunganik, amma jiisusiup aunganik tuquraqtaulauqtunik; takugakkulu, nalulittiammarilauqtunga. (Revelation 17:1-6, NJB)

[9] 'tamanna silatunirmik pijariaqaqtittivuq. 7-ngujut **niaquit 7-ngullutik qaqqait**, arnaup iksivaarvigijangani... [18] arnaq takulauqtait **nunalipaujarjuanguvuq** pijunnarniqaqłuni aulattijilimaanik nunarjuami.' (Revelation 17:9,18)

[1] kinguniagut, takukkannilauqpunga aanjikkannirmik qilammiuniqsamik, pijunnarniqattiaqtumik tunijaulluni; nunarjuaq qaumattialiqłuni. [2] nipiqquqtummarikłuni qaigalakłuni, 'papilon kataksimavuq, **paatulan angijualuk** kataksimavuq, inigijauliqłunilu tuurngarnut inigijauliqłunilu piunngittulimaanut amma surunaqtunut, piunngittunullu tingmianut. [3] nunarjualimaattiat imirjuaqsimavut vainimik nuliarijaunirilauqtanganut; tamarmittiaq kingit nunarjuami imminik nuliaqatiqaqsimavut, niuviqtilimaallu ajuqsarunniiqsimallutik pittiannginnirminut.' [4] asianik nipimik nilliqtuqalauqpuq qilammiujumik; tusalauqtara uqaqtillugu, '**anilauritsi, inuqutikka, qimaruutisimalugu, pirajaqatauniannginnassi ammalu ajjinginnik aannianik atuqattarnianginnassi**. [5] suraingit tappaunga tikiutisimaliqput, guutilu pirajangniriniaqtangit isumagillunigit: kamagittiarlugu asiminik pittiaqattalaurnirminik. [6] marruiqsulluarlugu

akiliqtaujariaqaqpuq akiliriaqaqtaminik. marruiqsurlugu sanngijumik irngusirmik nangminiq ingulaqsimajariaqaqpuq. [7] tamarmittiaq pikkugijalimaangit quviasugutingillu ajjiqarniaqput aanniqtiqtaunirmik aannirnaqtumigluunniit. kuinnguqtitauvunga, isumavuq; uiqarunniinnginnama qaujilauqsimajjaanangalu ilanngarnirmik. [8] taimainninganut, ulluq atausiq, aannialirutauniaqtuq taaksuminga: aanniarniq qiksaangniq amma kaangniq. ikititauniaqtuq nunamut. jialuup guutiup iqqaqtuqtaujjutigilauqtanga sanngijuq.' [9] 'qiksaaqtuqarniaqpuq qiavviulunilu angajuqaarijaujunut nunarjuami imminik nuliaqatiqaqsimajunut amma niriqatigivalauqtanginnut. pujurmik takuvut ikitillugu, (Revelation 18:1-9, NJB)

jakaraia-mi, paippaaqutiit iniqtirivut papilonmik tikilaarninganik ammalu takuksautittilluni atausiuqatigiittiarniq saqqijjaanginninganik kisiani jiisusi utiqsimaliqtillugu:

[10] ujjirittiarlutit! ujjiqsuttiarlutit! qimaalutit nunamit ukiuqtaqtumit -- jaavui uqaqtuq - siammaktirisimagakkit tisamanut anurinut qilammiunut -- jiav uqaqtuq. [11] ujjiqsuttiarlutit! qimaaniaqputit, **saina, maanna paninganiiqatiqaliqpuq papilonmit!**

[12] jiav sapaat taimanna uqarmat, guluu tilisilauqsimangmat

uvanga, nunalirjuat ilissinnik pillalauqtut miksaanut, 'kinatuinnaq aktuqsijuq ijima apunganik aktuqsivuq. [13] takugit, aggakka nulurarniarakkit ammalu aqsaaqtauniarmata taikkununga assualuk assualuk tigujausimaninginnut.' taimali qaujimaniaqpusi jiav sapaat uvannik aullaqtittisimangmat! [14] inngirlutit, quviasugit, panigijara sainiup, maannali ilissinnut nunaqariaqturnialirama -jiav uqaqpuq! [15] taikanilu ullurmi amisut nunalirjuat sangutitaulaaqput jiavuimut. ii, inuqutigilirniaqtangit, ammalu iliksinniiqatauniaqtut. qaujimaniaqpusi jiav sapaat ilissinnut naksiujjisimangmat! [16] jaavui tigusiniaqpuq juutamik, nunaqutigijaminik nunattiarmi, ammalu suli Jerusalem niruarijaqakkannilirluni. (jakaraija 2:10-16, NJB; qaujimajarialik KJV/NKJV-mi titiraqsimaninginni titiraqsimajut imanna jakaraija 2:6-12)

piliriqatigiinniq ilanginnut piujuujunnaraluaqtillugu, ilangit ukpirnilirijut amma ukpirnilirijut nunarjuarmi katujjiqatigiit, vatican-kut, unuqtut protestants, amma kanangnarmiut sivuliqtingit saqqijaaqtitangit nalunanngittiaqtut piunnginniraqtauvut paippaaqutikkut ajauqtuqtaujariaqanngiłłutik. jiisusi iniqtirilauqpuq maligumajunik taassuminga "amisunik silairritittinajaqtunik" (maatiu 24:4-5). angijukallangmik ukpirniliriniq aktuaniqaqpuq matuiqtauninganut sivulliqpaap naqittijjutiup Revelation 6:1-2-mi, qaujimajaungmijuq "qakuqtaq qimuksiqti" Revelation-mi (jiisusiunngittuq) ammalu nuliarijaulluni Revelation 17-mi.

jakaraijatitut, apostle paulusi ilisailaurmijuq sulijumik atausiunirmik ukpirnirmik saqqijjaannginninganik kisiani jiisusi utiqsimaliqtillugu:

> [13] kisiani atausinngurutta ukpirijaqarluta qaujimalutalu irninga guutiup ammalu inuttiavaulirluta, piruqsimattialirluta iluittuuluni kuristiup nangminiq. (Efes 4:13, NJB)

taikkua uppirusuktut tamanna atausiuniq saqqilaarninganik jiisusi utilauqtinnagu tammaqput. jiisusi utiqpat, suraijariaqarniaqtuq atausiuninginnik nunalirjuat akiraqturniaqtut taassuminga:

> [11:15] 7-gijanga aanjilu nilliatittilluni, nipiillu tusaajaullutik tuqłulajut qilammi, uqaqłuni, 'nunarjuaq nunaqjuaq nunagilirmagu jialutta ammalu kuristiup, ammalu taanna aulattiniaqtuq tauvungalimaaq.' [16] [24] innait, guutiup saanganiiłłutik, imminik urrullutik ammalu nunamut aktuqsillutik kiinarminut ajuriqsuillutik guutimik [17] imanna uqaqłutik, 'qujalivugut ilingnut, sanngijurjuaq guuti, tainna imaittuq, tainna taimailauqtuq, tigusijunnaravit angijumik sannginirnik ammalu aulattililauqsimanirnut. [18] nunalirjuat ninngaumalauqput maannalu naammaksivuq akigiaqtauniarnissinnik, tuqungajullu iqqaqtuqtaujariaqaliqłutik, pijiqtiqutisilu prophetet, saintit amma taikkua kappiasuktut atirnik, mikittuugaluaqpata angijuugaluaqpataluunniit, akiliqtauqullugit. naammaksivuq suraijariaqaliqłuta taikkuninga suraijunik nunarjuamik.' (Revelation 11:15-18, NJB)

> [19:6] tusaqłungalu amisualuit nipingit, suurlu tariuq nipinga uvvaluunniit kaallakturjuaq, kiullutik, 'Haleluia! aulattininga jihvaup guutivut sanngijurjuaq pigiaqsimaliqpuq; . . . [19] takullugulu uumajuq, piqatiqaqłuni angijulimaanik nunarjuami ammalu unataqtuksanginnik, katiłłutik unatariaqtuqłutik qimuksiqtimik ammalu unataqtuksanginnik. [20] kisiani taanna uumajuq tigujaulauqpuq, piqatiqaqłuni sulinngittumik prophetemik kamanaqtittilauqtumik nirjutimik kiggaqtuilluni ammalu silairrillutik taikkuninga nalunaikkuttiqsisimajunik nalunaikkuttiqsimajumik nirjutimik ammalu taikkua ajuriqsuilauqtut sananngguagarmik. taakkuak marruuk igitaullutik uumallutik ikumajumut tasirmut ikimajumut sulphur-mut. [21] asilimaangit tuqutaulauqput sapunganut qimuksiqtuup, qanirminngaaqtumik, tingmialimaallu imminik nirillutik niqiminut... [20:4] takulilauqpunga iksivautarjuanik, iksivaaqłutik, tunijaullutiglu sannginirmik iqqaqtuijunnarnirmik. takulauqtakka tarningit niaqungit niaqungit tautuktiuninginnut jiisusimik ammalu ajuriqsiujjisimaninginnut guutiup uqausinganik, ammalu taikkua ajuriqsuijumanngittut nirjutimik uvvaluunniit sananngguaganganik ammalu angirumanngiłłutik nalunaikkuttiqsimajumik kiinarmigut agganginnigluunniit; inuulilauqtut, ammalu aulattiqatiqaqłutik kuristimik 1000-nut arraagunut. (Revelation 19:6,19-21; 20:4, NJB)

ujjirilugu jiisusi suraktirijariaqarniaqtuq nunarjuarmi unataqtuksanginnik katujjillutik taassuminga. taimali taanna ammalu sivulliit makippalliajut saintit aulattilirajaqput. taikani naammaktumik atausiulirajaqput ukpirniujut. aittaangugaluaq, amisut naalaqattarniaqput sulinngittunik ministanik piuqquujijunik, kisiani piuqquujinngittunik, suurlu apostle paulusi iniqtirilauqsimangmat (2 Corinthians 11:14-15). amisuuniqsait tukisiattiarajaqpata paippaaqutimik ammalu ajuriqsuijimik nunangata guutiup, ununnginniqsait inuit unatarajaqput jiisusimik utiqpat.

7. qanuimmat guutiup nunaqutinga?

inuit isumajumasuungugaluaqtillugit silatujualuunittinnik, kigliqarmata tukisiumanittinnut, kisiani guutiup "tukisiumaninga isuqanngittuq" (Psaume 147:5).

taimaimmat guutiup qanuiligiarutiginiaqtanga aaqqigasuglugu taanna nunarjuaq.

amisut ukpirijaqaraluaqtillugit guutimik, unurniqsait inuit pilirijumanngilat uqaqtaminik ammalu inuusiqarumanngiłłutik *tilisijjutigillattaaqtaminik. ukua ujjirilugit:*

> [8] takutittisimangmat ilingnik, angut, kisu piujuq; ammalu kisumik jialuup pijariaqaqpa ilissinnik kisiani pittiarlutit, nagligusuttiarlutit, ammalu pisuqatiqarlutit mikillitiqsimalutit guutinnit? (maika 6:8)

pisuqatiqarniq mikillitiqsimaluni guutimik inutuinnait pijumaniqallarinngilat. taimannganit aatami amma ivi (genesis 3:1-6), inuit niruaqattaqsimavut imminik tatiqarumallutik amma sivulliutijumajaminik, qulaani guutiup, maligiaqaqtangit isumagigaluaqługit (exodus 20:3-17).

uqalimaagaq Proverbs ilisaivuq:

> [5] ukpirijaqarlutit jialumik uummatilimaarnut, ammalu nangminiq tukisiumanirijarnut tatiqanngillutit; [6] qanulimaattiaq ilisarilugu, ammalu tukimuaktittiniarmat aqqutissinnik. [7] silatunngillutit nangminiq ijikkut; kappiasuglusi jialumik ammalu qimaksilutit piunngittumik. (Masese 3:5-7)

taimaikkaluaqtillugu, tamarmikasak inuit ukpirijaqallarijjaanngittut guutimik uummatilimaamigut utaqqinngillutiglu qanuiliuqujinirminik. amisut uqaqpaktut guutiup pijumajanganik piliriniarniraqłutik, kisiani taimailiuqpanngilat. inutuinnait silairrijausimavut saatanaasimut (Revelation 12:9) ammalu kataksimaliqłutik pijumanirijaujunut nunarjuarmi ammalu 'upigijaqarnirmik inuusirmik' (1 jaan 2:16).

taimaimmat, amisut nangminiq ukpirnilirijjusirminik saqqittisimavut amma gavamaqaqłutik qaujimalaangunasugigamik. kisiani, taimainngilat (cf. jiurimia 10:23) amma pillattaaraalungmik sapilijjaanngittut.

taimaimmat inuit pijariaqaqput guutiup nunaqutinganik (cf. maatiu 24:21-22).

isumagilugit pijjusiit

ilangat qaujimajauniqpaanguqataujuq jiisusi uqausirilauqtangit pijjusiit, uqausirilauqtangit *ajuriqsuujjitillugu qaqqarmi*.

ujjirilugit ilangit uqausirilauqtangit:

> [3] "quviasukpugut akłujut isumamigut, pigigattigut nunanga qilammiut. [4] quviasukpugut taikkua qiksaaktut, iłurrititauniarmata. [5] quviasukput suqutiksanngittut, nunamik tigusiniarmata. [6] quviasukpugut taikkua kaaktut amma qipiluktut pittiarnirmik, tatatauniarmata. [7] quviasukput nagligusuttiaqtut, nagligijauniarmata. [8] quviasukput uummatiqattiaqtut, guutimik takuniarmata. [9] quviasukpugut sailitittivaktut, taijauniarmata irniuniraqtaulutik guutimut. [10] quviasukpugut taikkua pittiaqtaunngittut pitsiarnirmut, pigigattigut nunanga qilakmi. (maatiu 5:3-10)

guutiup nunanganiippuq (cf. maak 4:30-31), uqausiugajukłuni nunaqjuaq maatiu (cf. maatiu 13:31), taakkua piujut suliniarniraqtausimajut kajusititauniaqput. guutiup nunaqutaaniittuq suliniarniraqtausimajuq kajusititauniarmat suqutiksanngittunut pitaarlutik nunamik ammalu salumajut guutimik takujunnaqsilutik. niriukpugut tusaruminaqtunik pivaallirutiksanik guutiup nunaqutingani!

guutiup aqqutingit tammanngittut

sulijuq guutiup naglingniuvuq (1 jaan 4:8,16) guutilu imminik pijumigusunngilaq. guutiup maligangit takuksautittivut nagligusungnirmik guutimut ammalu inuuqatittinnut nagligusungnirmik (maak 12:29-31; jaimisi 2:8-11). piusirijaujut nunarjuarmi imminik pituinnauvut tuqujjutauvakłutiglu (Romans 8:6).

ujjirilugu paippaaqutiit takutittingmata ukpirnillattaanik maliqattarninginnik maligialingnik:

> [1] kinatuinnaq ukpirusuktuq jiisusi kuristiuninganik inuunikuujuq guutimut, ammalu kinatuinnattiaq nagligusuktuq inuulauqtumik nagligusungmijuq taassuminga. [2] tavvuuna qaujimavugut nagligigattigut guutiup nutaqqangit, guutiup nalligiguttigut ammalu malikłutigut atuqujangit. [3] tamanna guutiup naglingnirivauk, maligiaqaqtangit maliqattarattigut. ammalu maligiaqaqtangit uqumaittuunngittut. (1 jaan 5:1-3)

tamarmittiaq guutiup "piqujangit pittiarniuvut" (Psaume 119:172). atuqpaktangit salumavut (taituusi 1:15). aittaangugaluaq, amisut angiqsisimavut ajjigiinngittunik "maligarnik surainirmik" ujjirusunngiłłutiglu jiisusi qailaunnginninganik suraijaqtuqłuni maligarmik propheteniglуunniit, kisiani kajusitittijumalluni (maatiu 5:17), tukisinaqsitiłługit tukillattaangit angigligiaqtiłługillu amisunut isumagijaulauqtunut ungataanut (suurlu maatiu 5:21-28). jiisusu ilisailauqpuq "kinatuinnaq pilirijuq ilisaigunilu, taijauniaqpuq angijurjuanguniraqtauluni nunagijaujumi qilammiujuup" (maatiu 5:19) (uqausiik 'nunanga de guutiup' amma 'nunanga qilakmi' kipuktaujunnarmatik).

paippaaqutiit ilisaivut ukpirusungniq pilirinngitillugu tuqungajuq (jaimisi 2:17). amisut malingniraqtut jiisusimik, kisiani ukpirillarijjaanngittut ilisaijjutinginnik (maatiu 7:21-23) ijjuajjaanngiłłutiglu taimaittariaqaraluaqtillugit (cf. 1 Corinthians 11:1). "surai surainiuvuq maligarmik" (1 jaan 3:4, KJV) tamarmiglu pirajaksimallutik (Romans 3:23). kisiani, Biblia takutittivuq nagligusungniq saalaqarniaqpuq iqqaqtuinirmik (jaimisi 2:13) guutiup parnautiqallaringmat tamainnulimaaq (cf. luuk 3:6).

inuit aaqqigutiksangit, guutiup aqqutingit asiagut, kajusijjaanngittut. arraagu 2000-nginni, jiisusi aulattiniaqtuq "savirajangmik savirajangmit" (Revelation 19:15), ammalu pittiarniq saalaqarniaqpuq inuit inuuniarmata guutiup iliqqusingagut. **nunarjualimaami akaunngiliurutaujulimaat pitaqaqput suuqaimma inuuqatigiit nunarjuarmi naalagumannginninginnut guutimik ammalu maliganganik**.

piusirijauvalauqtut takutittivut inuit aaqqiksijunnannginninginnik akaunngiliurutaujunik inuuqatigiinut:

> [6] timikkut isumaqarniq tuquniuvuq, kisiani tarnikkut isumaqarniq inuusiuvuq sailiniuvuqlu. [7] suuqaimma timikkut isumaniq akiraqturniuvuq guutimut; suuqaimma malinngilaq maligarnut guutimut, taimaittunnaranilu. [8] taimali, taikkua timimiittut guutimik quviasuliqtittijunnanngilat. (Romans 8:6-8)

kuristit tautugaqalluatariaqaqput ukpirnilirinirmik, kinguniagullu repentance ammalu baptisiniq tunijauvakpuq guutiup tarninganit taimaiqujaulluni tamatumani arraaguujumi (Romans 8:9), nangminiq sanngiinniqaraluaqtilluta:

> [26] takugassiuk tilijaujjutigijasi, qatanngutikka, amisuunngittut silatujut timikkut, amisuunngittut sanngijut, amisuunngittut inummariit, taijaujut. [27] kisiani guutiup niruaqsisimangmat silatujunik silatujunik kanngusuktittiniaqłutik silatujunik, guutilu niruaqsisimangmat sanngiittunik nunarjuarmi kanngusuktittiniaqłutik sanngijunik; [28] ammalu piunngittut nunarjuami ammalu piugijaunngittut guutiup niruaqsimajangit, ammalu piugijaunngittut, pitaqarunniiqtittiqullugit piqutinik, [29] kinatuinnaq upigusugiaqanngilaq saangani. [30] kisiani taissumunga Christ Jesus-miipput, uvattinnut silatunirmik pinnguqtittilauqtuq guutimit—ammalu pitsiarnirmik ammalu sanctiqsinirmik ammalu pijunniiqtittinirmik— [31] imanna, titiraqsimajuq, "kinatuinnaq upigusuktuq, upigijauliqpuq jialumut." (1 Corinthians 1:26-31)

kuristit upigusugiaqaqput guutiup parnaktanganik! maanna pisuqattaqpugut ukpirnikkut (2 Corinthians 5:7), qulaanut tautukłuta (Kolose 3:2) ukpirusungnirmik (Hebrews 11:6). saimmaqtitauniaqpugut malittiarutta guutiup maligiaqaqtanginnik (Revelation 22:14).

qanuimmat ajuriqsuiji guutiup nunanganut?

protestants isumagajukput angiqsisimalirutik jiisusimik inuulisainirmik, qiniqsimanirminik guutiup nunanganik. iksirarjuakkut ukpirusukput taikkua baptisisimajut, nutaralaangugaluaqtillugit,

tuksiarvingmuaqsimalirninginnik nunagijauliqłutik. iksirarjuakkut amma kanangnarmiut iksirarjuakkut isumagajukput tuksiarvikkut, asinginnullu, qinirasugillutik guutiup nunaqutinganik. kuristiit baptisijariaqaqtillugit, guriiku−qaliujarjuat−protestants nunarjuamut saanngagajukput aaqqiksinasukłutik inuit akaunngiliurutinginnik. nunamut tautugaqarniqsaugajukput (cf. Romans 8:6-8).

qiniqqaarniq guutiup nunanganik (maatiu 6:33) inuusilimaamut turaagarijaujariaqaqpuq kuristinut. turaagaq, nunarjuamut qininngillutik aaqqigutiksanik, kisiani guutimut amma atuqpaktanginnut. tusaruminaqtut guutiup nunanga asijjiqsivuq inuusittinnik.

paippaaqutiit uqaqsimammata kuristit aulattiniaqtut jiisusimit, kisiani qaujimaviit tamanna tukiqarmat kuristillattaat aulattillarinniaqtut nunalipaujarnit? jiisusi ilinniatitsilauqtuq:

> 12 "inummariujuq ungasiktumut nunamut aullalauqtuq imminik pijaqtuqłuni nunamik utirumallunilu. 13 qulinik pijittiraqtiminik qaiqujiliqpuq, tunillunigit qulinik minas-nik, uqautillunigillu, 'piliriniaqpusi tikinnasungninni.' 14 kisiani inuqutingit piuksalaunngilat taassuminga, ammalu katimajaqtuqtittillutik taaksuminga, uqaqłutik, 'taanna angut uvattinnik aulattiqujjaanngitavut.'
>
> 15 "taimaililauqpuq utirami, tunijaugami
>
> 16 sivulliq qailluni, uqaqłuni, 'angajuqqaarijait, mina 10 minas-taaqsimaliqpuq.' 17 uqautilluniuk, 'pilirittiaqputit, pijittiraqtittiavak; mikittukulungmik ukpirijaqalauravit, pijunnarniqaqputit qulinik nunalipaujarnik.' 18 aippangalu qailluni, uqaqłuni, 'angajuqqaarijait, tallimanik minas-taaqsimaliqputit.' 19 taimannattauq uqautilluniuk, 'tallimat nunalipaujait ungataaniiqataungmijutit.' (luuk 19:12-19)

ukpirijaqarlutit mikittukulungmik pisimajassinnik maanna. kuristit piviksaqarniaqput aulattijunnarnirmik nunalipaujallattaanik, pillariujumi nunagijaujumi. jiisusu uqalaurmijuq, "tunniqqutiginiaqtara uvanniimmat, tunisiniarlunga kikkulimaanut maliglugu piliriangit" (Revelation 22:12).

guutiup parnautiqaqpuq (Yobo 14:15) iniksaqaqłunilu (jaan 14:2) taikkununga kiullaringniaqtunut taassumunga (jaan 6:44; Revelation 17:14). guutiup nunanga pillattaanguvuq ilagijaujunnaqłutillu!

2016 pigialisaaqtillugu, uqalimaagaq *qaujisaqtuliriniq* titiraqsimajuqalauqpuq taijaujumik "inugiat sannginingit" nalunaiqsilluni artificial qaujimaniq amma kikkutuinnanik qaujigiarviqarniq aaqqiksijunnarninginnik "piunngittunik akaunngiliurutaujunik" saanngajaujunik inungnik. kisiani, taanna titiraqsimajuq tukisilaunngilaq kisuungmangaat piunnginniq, qanukkanniq aaqqigunnarmangaat. kinguniagut saqqippallialiqtillugu artificial qaujimanirmut pilirianguvaktut aaqqiksisimanngilat nunarjuarmi akaunngiliurutigijaujunik.

piliriqatigiingniq, asiagut malingniq sulijunik guutiup aqqutinginnik, kajusijjaanngilaq 2000-nginniitillugu taissumani ulirjuaqtuqalauqtillugu inutuinnait ikajuqatigiikłutik sanallutik kataksimajumik igluqjuarmik paapiul (genesis 11:1-9).

akaunngiliurutaujut nunarjuami, suurlu qitiqpasiup kanangnangani (niriugijaugaluaqtillugit pivaallirniarasugijaullutik, suurlu taaniul 9:27a; 1 Thessalonika 5:3), aaqqiktaujjaanngittut inungnut−sailinirmik pijariaqaqtugut guutiup nunanganik (Romans 14:17).

akaunngiliurutaujut nunarjualimaami kappiasaarinirmut, niriunaraluaqtillugit pivaallirutinik, aaqqiktaujjaanngittut (cf. Ezekiel 21:12) silairrijaujunut nunarjuarmi katujjiqatigiinut (cf. Revelation 12:9)—pijariaqaqtugut quviasungnirmik ammalu iłurrijaarnirmik nunaqjuarmi guutiup.

akaunngiliurutaujut avatimut aaqqiktaujjaanngittut nunarjualimaami katujjiqatigiiglutik, nunarjuarmi nunalirjuat ikajurniarmata surailutik nunarjuamik (Revelation 11:18), kisiani aaqqiktauniaqtut guutiup nunanganut.

pijjutaujut nuliarnikkut pittiannginniq, najjiniq, amma niurrutiqarniq inuup timingata ilanginnik aaqqiktaujjaanngittut amialikamiunut (cf. Revelation 18:13), kisiani guutiup nunanganut.

akiliksarjuaraaluit mialigait, kuin nunanganni, amma unuqtut nunalirjuat aaqqiktaujjaanngittut nunarjuarmi aajiiqatigiingnikkut, kisiani kinguniagut (suraktiqtaulauqtillugu hapakkuk 2:6-8) guutiup nunanganut.

qaujimannginniq amma ilinniattiannginniq aaqqiktaujjaanngilaq nunarjuarmi katujjiqatigiinut−pijariaqaratta guutiup nunanganik. ukpirniliriniq aaqqiktaullattaajjaanngilaq naliangnutuinnaq ukpirnilirijiuqatigiinut angiqatigiiktunut inuulittinirmut asiagut jiisusillattaaq paikpaaniittuq. pirajangniq akaunngiliurutauvuq nunarjuarmi taimainninganullu, jiisusi tunniqqutigijariaqaqpavut utirlunilu guutiup nunanganut. maannalisait aanniaqtulirinirmut qaujisaqtuliriniq kiujjutiksalimaanik pitaqanngilaq inuit qanuinngittiarusinginnut−pijariaqaqpugut guutiup nunanganik.

kaaqattarnirmut pijjutaujut aaqqiktaujjaanngilat timimigut−aaqqigiaqtausimajunut uumajunut ilanginnut nunarjuami quaqsaarnaqtumiititijunut kaangnirmut piruqsiaqattianngituinnariaqarnirmut−pijariaqaqpugut guutiup nunanganik.

ajuqsaluarniq ilanginni aavurikamit, aisami, asinginnillu, ikajuqtaukainnaraluaqtillugu isulinninganut 'papilon' (cf. Revelation 18:1-19), aaqqigutaujjaanngittuq akaunngiliurutaujumik ajuqsarnirmut—pijariaqaqtugut nunanga guutimut. isumagijaujuq, jiisusiup asiagut, inutuinnait isumannguaiiurunnarninginnik 'maanna piunngittukkut ukiurijaujumi' sulinngittuq ajuriqsuiji (galatia 1:3-10). pijariaqaqtugut nunanga guutimut.

arraagu 2000-nguliqtillugu guutiup nunanga pillattaanguvuq saqqitauniaqtuq nunarjuami. tunngaviqarniaqtuq nagligusungnirmut maliganginnik guutiup ammalu nagligusuktuq guutiup sivuliuqtiuluni. saintit aulattiqatiqarniaqtut kuristimik 1000-nut arraagunut (Revelation 5:10; 20:4-6). taanna nunanga ilautittiniaqtuq taikkuninga tuksiarvillattaanik guutiup, kisiani titiraqsimajuqtaqanngittuq uqaqsimajumik guutiup nunanga tuksiarvillattaanguninganik (iksirarjuakkut asiagulluunniit). tuksiarvik Roma akiraqtuqsimavut arraaguit 1000-nginniittut ilisaijjutinginnik, kinguniagullu sannginiqsakkut akiraqturniaqłutik paikpaat uqausinginnik isuanut qaglivalliatilluta.

tamanna pivalliajutigut uqausiurjuarniaqtuksaujuq ikajuutautuinnariaqaqłuni maatiu 24:14-mut.

kingulliqpaangani, guutiup nunanga ilaqarniaqpuq "nutaaq Jerusalem, taununga qilammiuniqsaq guutimit" (Revelation 21:2) ammalu angiglivallianinga isulijjaanngittuq. pitsianginniqtaqajjaagunniiqtuq, qiksaaqattarunniirluni, tuqujuqarunniirlunilu.

ajuriqsuiniq tukisiumanirlu ajuriqsuinirmik guutiup nunanganik pimmariulluni uqausiujuq paikpaani. nutaunngittuni testament-mi titiraqtiit ilinniaqtittilauqput tamatuma miksaanut. jiisusi, paal, amma jaan ilinniaqtittilauqput. nutaunnginniqpaaq 'kuristian' ajuriqsuijjuti uumalluni nutaap testament silataagut ilinniaqtittijjutaulauqpuq. pigialisaaqtillugit 2000-nginniittut ukpirniliit sivuliqtingit, suurlu polycarp amma militu, tamatuminga ilinniaqtittilauqput. uvagulli kajusiinnaqtumi tuksiarvingmi guutiup ilisaijjutigivavut ullumi. iqqaumaniaqputit guutiup nunanga sivulliqpaangulluni uqausiujuq paippaaqutiup takutittijuq jiisusi uqausirilauqtanganik (maak 1:14-15). taannattauq uqausirilauqtanga makikkannilauqtillugu (Acts 1:3)—ammalu tamanna kuristinut qiniqqaariaqarłuni (maatiu 6:33).

ajuriqsuiji pijjutiqatuinnanngilaq jiisusiup inuusinganik tuquninganiglu pijjutiqatuinnanngilaq. pijjutigilluataqtanga ajuriqsuijiup jiisusu maliktingillu ilinniaqtittijjutigilauqtanga aggiqpalliajuq guutiup nunanga. ajuriqsuiji nunamut ilaqaqpuq inuuliqtittinirmik kuristikkut, kisianittauq ilautittigivuq ilisainirmik isulinninginnik inuit gavamangit (Revelation 11:15).

iqqaumaniaqpusi, jiisusi ilisailauqpuq isulinnajannginninganik kisiani ajuriqsuijirjuaq nunarjuamut uqausiulauqtillugu tautuktigijauluni nunarjualimaanut (maatiu 24:14). ammalu tamanna ajuriqsiujjiniq maanna atuqtauliqpuq. ilagijaujumaviit ikajuqtuinirmut kingulliqpaami, isulinninganut piliriniujumut?

tusaruminaqturli taanna **nunanga guutiup aaqqigutiuvuq akaunngiliurutaujunut saanngajaujunut inungnut**. kisiani, unurniqsait ikajuqtuijumanngilat, tusarumanngiłłutik, ukpirijumanngiłłutiglu

sulininganik. guutiup nunaqutinga tauvungalimaanguvuq (maatiu 6:13), "taanna nunarjuaq aniguqpallialiqtillugu" (1 Corinthians 7:31).

uqausiqarniq sulijumik ajuriqsuijimik guutiup nunanganik pimmariutitavut . aksuruutiqaqpugut ilinniaqtittijumalluta kisulimaanik paippaaqutiit ilisaijjutinginnik (maatiu 28:19-20), ilagijaulluni guutiup nunanga (maatiu 24:14). utaqqinittinni taissumunga nunamut, ilittijariaqaqpugut maliklutalu guutiup aturusinginnik sailitittilutalu asittinnik ukpirijaqarumajunik sulijumik.

ikajuqtuijariaqanngilatit tusaqtittinirmik ajuriqsuijimik aggiqtumut nunanganut guutimut? ukpiriniaqpiuk ajuriqsuijiup nunanga guutiup?

kajusiinnaqtuq tuksiarvik guutimut
(*Continuing* Church of God)

The USA mailing address of the *Continuing* Church of God is P.O. Box 109, Grover Beach, California, 93483 USA; website www.ccog.org.

***kajusiinnaqtuq* tuksiarvik guutimut (CCOG) ikiaqqivingit**

CCOG.ASIA taanna ikiaqqivik pijjutiqalluataqpuq aisiamut.
CCOG. IN taanna nuna turaangatitauvuq iqqiliit piusituqanginnut.
CCOG.EU taanna ikiaqqivik turaangatitauvuq tariup akianut.
CCOG. NZ taanna ikiaqqivik turaangatitauvuq niu siilanmut asinginnullu tariup akianimiutanut.
CCOG.ORG taanna ikiaqqivilluataujuq *kajusiniq* tuksiarvik guutimut. pijittiraqtuq inungnik nunarjualimaami. iluliqaqtuq titiraqsimajunit, attatarviksanit, tarrijaaksaniglu.
CCOGCANADA.CA taanna ikiaqqivik turaangatitauvuq kanatamiunut.
CCOGAFRICA.ORG taanna ikiaqqivik turaangatitauvuq aavrikamiunut.
CDLIDD.ES La Continuación de la Iglesia de Dios. taanna sipaniisiikkut ikiaqqivinga kajusiinnaqtuq tuksiarvik guutimut.
PNIND. PH Patuloy na Iglesya ng Diyos. una pilipiinmi qarasaujakkut tukisigiarvinga kajusiinnaqtuq tuksiarvik guutimut. tukisigiarutiqaqtuq qallunaatitut ammalu tagalog.

pivalliajut amma piusirijauvalauqtunut ikiaqqiviit

COGWRITER.COM taanna ikiaqqivik pirjuangulluni tusaqtittijjutiuvuq tusagaksaqtaqaqłunilu, ukpirijaujunik, qanuiliuqtauvalauqtunik titiraqsimajunik, tarrijaaksanik, amma prophetinik nutaannguriaqsimajunik.
CHURCHHISTORYBOOK.COM taanna iqqaumajaksaulluni ikiaqqivik titiraqsimajuqtaqauqłuni tusaqtaujuksaniglu tuksiarviup qanuiliuqtauvalauqtunik.

BIBLENEWSPROPHECY.NET taanna qaritaujakkut naalautikkut ikiaqqivik qallunaatut uqausiqaqpakłuni pivalliajunik amma ijjujulirijunik. BNPI.NET ajjigiinngittunik uqausiqaqpuq.

YouTube amma BitChute tarrijagaksat ajuriqsuijjutinut amma uqallausirnut

BibleNewsProphecy channel. CCOG sermonette tarrijaaksat.
CCOGAfrica channel. CCOG−kut tusaqtittijjutingit aavrikamiut uqausingitigut.
CCOG Animations aqquti ilinniaqtittinirmut ilanginnik ukpirniup ukpirijanginnik.
CDLIDDsermones qillajjugaq tusagaksaqaqpuq sipaniisiititut.
ContinuingCOG qillajjugaq. CCOG tarrijautikkut ajuriqsuujjiniq.

ajjinnguaq takutittijuq ataani ilanginnik amiakkunik ujaqqanik (ilangillu ilajaukkanniqłutik kinguniagut) iglurjuaq Jerusalem-mi ilaannikkut qaujimajaujuq sinacle-mik, kisiani uqausiuttiarniqsaujuq tuksiarvik guutiup Jerusalem pingannaqpasiani qaqqangani (maanna taijaujuq Mt. Zion):

taanna ukpirijauvuq inigijaulauqsimaninganik sivulliqpaattiangulluni tuksiarvillattaangulauqsimaninganik. iglurjuaq jiisusiup 'ajuriqsuijinga guutiup nunanganut' ajuriqsuqtaunajalauqtuugaluaq. taanna iglurjuaq Jerusalem-mi ilinniaqtittijjutaulauqtuq ajuriqsuijinik guutiup nunanganut.

tamanna pijjutigillugu guutimik qujalivugut nuqqanngiinnaqłuta, suuqaimma... ilissi, qatanngutiit, malililauqsimavusi tuksiarvingnut guutimut juutiamiittut Christ Jesus-mi. (1 Thessalonika 2:13-14)

aksururlutik aksuruutiqarlutik ukpirniujumik tunijaulauqtumik saintnut. (juut 3)

(jiisusi) uqautillunigit, "ajuriqsiujjijariaqaqpunga guutiup nunaqutinganik asinginnut nunalirjuanut, pijjutigillugu tamanna pijjutigillugu aullaqtitausimagama." (luuk 4:43)

kisiani qinirit nunanga guutiup, ammalu tamakkualimaat ilajauniaqtut ilissinnut. kappiasunngillutit, mikijukuluit, ataatavit quviagimmagu tunisigianga ilissinnut. (luuk 12:31-32)

ammalu taanna ajuriqsuijjuti nunarjualimaamut uqausiuniaqtuq qaujijjutauluni nunarjualimaanut, ammalu isulinninga tikinniarilluni. (maatiu 24:14)